

Glosa notabilis.

Arguit ecce magister vel ecce magistrū. ¶ **Arguit** actus terminus transitivus actus
 s; talē actū nō fecat illud adverbū ecce: ḡ nō pōt regere actū. Dōm q; re-
 gere pōt capi dupliciter. Uno mō pprie: s; sic regere est coartare dictionē in
 determinato casu: s; sic ecce nō regit ntrū nec actū: q; int regēs r rectū dz
 esse pportio modoz scādī: s; modi scādī illi adverbū ecce: r nti vel acti
 nō sunt inuicē pportionati: q; oportio modoz scādī ē causa regimīs q; de-
 ficiēte deficit r regimē: q; ntrūs fecat p modū pncipij vt ad alterū: s; regis
 ille casus a s;bo subintellecto. s; pat et videt v; veit: r sic ponit absolute ab
 solutiōe improprie dicta: q; subintelligit dictio regens. ¶ Itē nō pōt ecce
 p se regere actū: q; nō fecat p modū fluxus r fieri r transitivus cur; tēme
 n; ē actus. Juxta illud (Accusatōnis data p vim transitivis cur; Si vox concoz
 dat actia frēqnter habebis) Et lz ecce v; vide idē fecent: nō tñ sub eodē mō
 scandi. Itē hoc adverbū en h; eādē vim quā h; hoc adverbū ecce: hoc est
 etiā cōstruit cū ntō vel actō: r ponit indicādo. vñ. En pam; sunt huic etiā
 sua pnia laudi Etiā exprobrādo ponit cū actō. vñ Uirgil En agros r quā
 bello troiane petisti. En honorē quē petisti. Et ponit qñq; sine casu: r Quē
 ritur Utrū hoc adverbū o pōt cōstrui cū ntō seu actō sicut hoc adverbū
 ecce. Dōm q; sic Exemplū de ntō vt o beat; petrus De actō: vt o ineffabile
 virū. ¶ **Querit** Quor in summa regitur dictiones q; cōstruitur cū ntō vel
 cū actō. Dōm q; quattuor sc; En ecce o r heu: q; nū tamē o scipue r cōter
 cōstruit cū vto ¶ **Querit** quare hoc verbū vide nō exprimitur qñ dz ecce ma-
 gistrū. Dōm q; ideo: q; ly ecce exercitat p demonstratiōē ad actū videndi: ḡ

Nota.

Querit

Querit

**De fgimi
ne obliqz**

Quot obliquoꝝ regimē qd scire laboras
 i. in pncipio sup. gti .i. regimē p illā pte orōis. deind
 In pms regimē quot fit p noia p hec
 sup. fgimē p illā pte orōnis p hoc. s. fgimē. i. p alias ptes orōis. i. ondā
 Quot fit per verba dehinc qd fit p cetera dicam
 p hoc i. attēdas. s. exēplis iā dictis intelliges. i. manifeste
 Hinc exempla notes quibus ista videbis aperte

Querit

Arguit

¶ Sententia est q; ad sciendum regimē obliquoꝝ studiose debes laborare
 q; est multum deficile et non acquiritur nisi cū magna diligentia. Et pū
 mo vult determinare de regimine obliquoꝝ qd fit p nomina deinde deter-
 minabit de regimine obliquoꝝ quod fit verba post hoc de regimine obli-
 quoꝝ qd fit per ceteras partezoratiōis: subiungēdo exempla in qbus ista
 apte manifestant. ¶ **Querit.** qre regimē gti pcedit regimē aliorum obli-
 quoꝝ. Dicendū q; ideo: q; sicut est in ordine casuum: ita etiā erit in ordine
 regiminū sed in ordine casuz gti; pcedit alios obliq; ḡ rē. Etiā q; gti; s;
 est casus substantie: q; pprie regitur a nominibus substantiis et reliqui
 obliqui sunt casus accidentis: q; pprie reguntur a verbis vel a nominib;
 adiectiuis sed substantia est ante accidēs: ḡ rē. ¶ **Arguit.** Gener aliora sūt
 priora: sed magis generalis est constructio datiu vel acti casus ḡ gti: q;
 fere in omnib; oratiōib; sunt datiuus et accusatiuus ergo: rē. Dicendū q;
 aut or attendit ordinē casuum fm quē etiā ordinat regimina et nō gene-
 ralitatē penes vñ casum in orationibus Et hoc patet: quia genitiuus di-
 citur a signo is ere quia omnes alij casus signūtur ab eo. ¶ **Arguit** alexā
 der ē hic diminutus q; nō loquit de regimne obliquoꝝ qd fit per pnoia

De regimine Genitiui.

vt hec voluerit canit nec etiā de regimine obliquoꝝ qđ sit per p̄cipia. **Q**uod regimē qđ sit p̄ p̄noia p̄phenditur sub regimine noim: qz p̄noimē nō regit obliquū virtute p̄p̄ia sed virtute alicuius noie subintellecti. Regimē autē qđ sit p̄ participia p̄phenditur sub regimine qđ sit p̄ p̄ba: vt p̄t̄z p̄ alexandrū dicentē Que iūges verbo iūges z p̄cipiāt. **Q**uerit quare dicitur in textu: laboras. **Q**uod p̄pter difficultatē regimē obliquoꝝ. Et ista difficultas ē p̄pter duas causas. Prima ē p̄pter multiplicitatē z variatē regiminis obliquoꝝ z p̄pter diuersas opiniones q̄ emergunt circa illud. Secūda ē p̄pter duas causas regimē obliquoꝝ q̄ cause sunt moī significandi q̄ sumūt a modis essendi tales autē modi essendi sunt metaphyſice p̄siderationis p̄ncipaliter q̄ nō sunt de intellectu inueni. **Q**uerit. q̄ sunt remedia contra illā difficultatē. Dicendū q̄ duo. Primo est ordo dicendorū: quē s̄git anto: ibi. In p̄mis regimē rē. Nō ordo vocat auditores ad beniuolētā q̄ tollit pigricitā z segnitē ab adolescentibz vt inq̄t Boetius. Diligentia cuiuslibz opis obtusitas p̄mollit. Secūm remediū ē exēploꝝ positio: qz vt inq̄t Larrō Lucidissimū genū discendi ē exēploꝝ positio: qz vt p̄cipia sunt p̄ncipia regimē gr̄i. Dicendū q̄ duplicia. s. ḡnalia z specialia. Generalia sunt duo. Prīmū ē ex p̄te dictionis regētis: z est qđ fecit cōfuse z indeterminate. Secūm ē ex p̄te dictionis recte: z est qđ fecit cōfuse z nātis z vocantur generalia qz applicantur cuiuslibz regiminis. Specialia etiā sunt duo. Prīmū est modus fecandi vt ipsum ē alterius: et ē ex p̄te dictionis regētis. Secūm est modus fecandi vt cuius est alteri et tener se ex parte dictionis recte. Unde proportio dictionis regētis ad dictionē rectā imediate oritur s̄ p̄portione modorum significandi sed mediate oritur a subordinatōe neutraliū cōceptū. Ex dictis correlarie sequitur: qđ ḡtū regitur a p̄post ex vi modi fecandi vt ē alterius z ille modus implicatur trāseundo ad fecatā: qz ē aliquid alterius tanq̄ possessam possessoz et ē aliquid alterius tanq̄ pars totius: et etiā est alterius tanq̄ effectus cause. **Q**ueritur. A quot participiorationis regit ḡtū. Dicendū q̄ a sex. Unde floiſta Nomen: vt aula ducis: verbuz petre miserere. Participiās vt egens panis. Pronomez vt horum. hic bonus hic malus: modus tamen hic alienus. Amplius aduerbiū stat autor vbiq; lo corum. p̄positiua: ternus crutū: mos dat tibi grecus. Ex p̄dictis modis patet qđ ḡtū cōstruitur a p̄post mote omniū obliquoꝝ. **Q**ueritur. quot modis pōt capi genitiuus in aliqua oratione. Dicendū qđ tribus modis. Primo actiue vt in hoc exēplo: p̄uidētia dei in quo exēplo p̄uidētia significat qđ deus actiue p̄uidet. Secundo passiue: vt in ista oratione: timor dei ibi timor significat qđ deus passiue timetur. Tertio possessiue: vt ista: regnū dei si significat qđ nobis deus regnū possidet.

Querit

Queritur

Querit

Querit

Querit

sup. aliquod notans rem possessam sup. casui
Nomen significans possessum da genitiuo

.i. asserere valeas
Dicere si vere possis: istud mea res est.

p̄ q̄n s̄ddas
Num nihil adiungas tunc est possessio pura.

hic positio
Dentur in exēplis tibi regis equus aula ducis

Glosa notabilis

addi

sed impura

Si petis adiungi non est possessio pura.

i. per multas partes

sup. possessionis impure.

Per plures species huius diuisio fiet

¶ **S**entia huius textus est quod noia sciantia rem possessam pnt regere gtm scate possessore ex vi possessionis vt capta petri: equus regis: aula ducis. ¶ Tunc ibi (dicere si vere) diuidit possessione puram et impuram. Possessio pura est quod possessor ostensa possessa potest vere dicere istud est meum: nihil addedo: vt equus regis: aula ducis. ¶ **A**rguit. Quicquid alicui dictioi nihil adiungit: tunc illa dictio ponit absque regimine: sed male dicit in textu. Cum nihil adiungat dnm quod hic nihil aliud adiungit dictioi recte quod notat possessione impuram. ¶ **T**unc ibi. Si petis adiungi: dicit quod possessio impura est quod possessor ostensa possessa non potest dicere istud mea res est: nisi aliud addat. Exemplum: vt ostensio vicini non possum dicere iste est meus nisi addat vicinum vel focum. Et illa possessio diuidit in plures species de quibus dicitur postea per ordinem. ¶ **Q**uod ex quot viribus regitur gratia. dnm quod sex viribus. vna. Posses: pars actus: essentia: causa relatus. Hec sex predicta gratia iure gubernant. Ut ex vi possessionis: ex vi omni iurati onis essentia: ex vi actus couersi in habitum: ex vi effectus cause: ex vi relationis ex vi particionis. hec vero omnia patebunt in processu libri. Et iste sunt vires principales huius sunt bene plures minus principales. s. ex vi continentie: primitiua: placitum etc. que comprehenduntur sub alijs sex principalibus. ¶ **Q**uod quadruplex est possessio dnm quod duplex. s. pura et impura. Pura est quod ultra habitudinem possessoris ad rem possessam non importatur habitudo alterius possessoris ad rem possessam importatur habitudo alterius regimis et alterius respectus ad alium preterquam possessorem. Sed est alius modus dicendi que patet in textu. ¶ **Q**uerit quod debet scribi possessio pura vel impura. dnm quod possessio pura est quod gratia potest resolui in nrm et huius in actum mediante verbo habet vel possidet: vt equus regis. i. rex habet vel possidet equum: et illud verbum habet vel possidet debet importare plenum dominium: quod dicitur propter istam. Caput iohannis. i. iohannes habet caput: sed non habet plenum dominium super caput. Sed quod gratia non potest resolui in nrm tunc est possessio impura vt vir fortis deerte etc. ¶ **Q**uerit que est regula conuersiua. Dicendum quod ista dictio significans possessionem potest regere gratiam significantem rem possessam: vt dux aule rex equi etc. ¶ **Q**uerit. Utrum debet substantiuum debeat intelligi in regimine possessionis gratia. Dicendum quod sic dicente. Prisciano In omnibus regentibus gratia necesse est verbum substantiuum intelligi non tamen propter necessitatem regiminis sed perfectionis sententia: vt equus regis. i. equus qui est regis. ¶ **Q**ueritur: quare istud regimine denominat ex vi possessionis et non ex vi possessoris. Dicendum quod vis regiminis debet denominari a dictione regere modo communi in regimine possessionis dictio significans rem possessam regit gratiam possessoris que e contra. Unde genitiuum regi ex vi possessionis non est aliud quam ipsum regi ex vi habitudinis rei possessae ad rem possidentem. ¶ **Q**ueritur. Utrum noia substantiua significantia res possessas possunt regere omnem gratiam mundi. Dicendum quod sic deperitis istis que sunt gratia nominalibus. s. mei tui sui nostri et vestri: qui non possunt significare possessionem: quod semper significant passiuem. ergo non possunt dicere liber mei: quod sensus est: liber a quo ego possideo passiuem. ¶ **A**rguit congrue dicitur differere mei ergo etiam congrue possumus dicere liber mei per similitudinem. Dicendum quod non est simile quod hoc verbum miserere regit gratiam significantem passiuem sed predicta noia significant actiue et sunt hoc que significant passiuem vt patet sic dicendo amor tui facit quod nihil denegare tibi possumus,

Arguit

Querit

Queritur

Querit

Querit

Querit

Arguitur

De regimine Genitui.

dcō scās pte. i. ppetatē

sup. ps 7 ppūū

Pars ppriumq; regunt gōs: atq; reguntur

Ex vi de
mostratō
niscētie

Cū tamen attendas laudem vel crimen vtrūq;

Exem i q̄ illa dcō dextera scās p
tē regit illū gtm̄ viri scātē totū.

Exem i q̄ illa dcō spēriē fns ppetatē
regit illū gtm̄ mulier; scātē subiectū

Dextera vir fortis Spectez superat muliebris

Exem i q̄ illa dictio vir scās totū re:
git illū gtm̄ dextre scātē pte mediā:
te noie adiectio laudis. f. fortis

Exem i q̄ illā dcō femia scās sub
iectū regit illū gtm̄ sp̄i scātē ppe
tatē mediāte adiectio laudis. f. m̄r

Vir fortis dextre

Speciei femina mire

¶ Sna horz versūū p̄tinet quattuor regulas: duas. f. directas: 7 duas cō:
uersiuas. Prima est: dictio scāns partē alicuius rei: vt pes manus pōt re
gere gtm̄ scātē illud totū cuius est talis pars: vt paries dom⁹: caput io
hannis: fortis dextera viri. ¶ Sca regula est: dictio scāns pprietatem: vt
spēs forma decus pōt regere gtm̄ scātē subiectū illius pprietatis: vt spe
cies mulieris: maties manūū: pallo: faciei: decor viri: formositas corporis &
¶ Arguitur
¶ Arguit. pars nō pōt regē totū: neq; pprietas subiectū: q̄ rē. Probatur
q; regens d̄ esse dignius recto: s; totū est dignius pte: 7 subiectū ē digni⁹
pprietate: q̄ rē. Dōm q; verū est simplr loquendo q; ps est minus digna q̄
totū: 7 accūs est m̄r⁹ digni⁹ q̄ subiectū: s; tñ put coartāt totū 7 subiectū
stare i tali casu ita q; nō in alio sic sūt mag; digna: vt p̄t ipa regē. Tertia
regula p̄me quersiuas est dcō scāns totū pōt regere gtm̄ scātē illius
totius mediante noie adiectio impprietate laudē vel vituperiū: vt vir pal
lide faciei: vir fortis dextre. Quarta regula scōe quersiuas ē: dcō scāns sub
iectū pōt regere gtm̄ scātē pprietatē illius subiecti mediante noie adie
ctio impprietate laudē vel vituperiū vt hō magne auctoritatis: femina mi
re pulcritudinis. ¶ Arguit. Circulus est phibitus: q̄ sicut pars regit totū
ita econuerso totū nō pōt regere pte. Dōm q; verū est in absolutis: sed nō i
respectiuis: mō dictio regens 7 dictio recta sunt respectiua. ¶ Sōtra. Idez
nō pōt esse cōfūsum 7 determinatū: sed dictio regens est cōfusa 7 dcō recta
determinata: q; nō pōt regere actiue 7 regi passiue. Dōm q; hoc b̄verū est
fm̄ vnū respectū: sed hic sunt diuersi respectus q̄ ps regit totū 7 ecōuer
so. ¶ Querit. quotuplex est pars. Dōm put sufficit ad propositū q; ē tri
plex. f. pars integralis: vt paries respectu domus. Pars essentialis: vt ai
ma respectu hois. Pars multitudinis: vt vnus plebis. Et de ista vltima p
te nō loquitur hic: sed ibi. Cū p̄tinitis numer; seriēmq; locabz. ¶ Arguitur
¶ Arguit. Ille gtm̄ vnus plebis regit p istā regulā: q; hoc dictū falsum. Ans p̄bat:
q; vnus scāt pte: 7 plebs scāt totū: sed dictio scās pte pōt regere gtm̄ to
tius q; rē. Dōm q; ista regula intelligit de parte integrali: 7 non de parte
multitudinis. ¶ Notandū q; sepe nomen p̄tis intelligit in orationibus: vt
habet Gen. f. i. in p̄mo capitulo Genesis. D̄ p̄mo regū p̄mo. i. in p̄mo
capitulo p̄mi libu regū. vel d̄: p̄mi regū p̄mo. ¶ Querit. quot modis
capit̄ propriū Dōm q; duobus modis. Vno mō specialiter pro passione pro
pua q; sunt ex principis subiecti: vt risū de respectu homis. Alio mō cap̄
pro quacunq; forma alicui subiecto acquisibili inherente: vt caliditas pal
lo: formositas rē. 7 illis duob⁹ modis cap̄t hic. ¶ Querit. quot modis ca
pitur subiectum. Dōm q; nullis modis. vñ⁹. Obiectū verna positū sub cui

Arguitur

Arguit

Replica

Querit

Arguit

Querit

Querit

Glosa notabilis

- Querit** qđ inheret. Qđ plus est cogula p̄p̄tū logicalit infra. Tñ in p̄posito cap̄t̄ p̄ om̄i illo qđ pot̄ fieri p̄ forma ac̄sibile. Querit. qđ dictioea regū tur p̄ istā regulā. Dōm qđ m̄te p̄io noia subst̄tūuo: vt man⁹ p̄erri. Scđo noia adiectia posita loco noim subst̄tūuoꝝ vt gr̄matic⁹ magne scie. Tertio p̄noia: vt illa nure speciei. Quarto s̄ba subst̄tūua: vt ego suz pue scie tu es magne s̄tut⁹. Quito s̄ba h̄ntia vni s̄bi subst̄tūuo: vt ioh̄es reputat magne prudētie. Sexto aduerbia vt tūc t̄pis. Septio p̄ticipia vt mulier ex istēs nure sp̄i nupsit filio p̄ditōis. Et denoia hoc regimen ex vi demon: stratiōis essētie capiēdo essētiā cōi⁹ siue sit subst̄tūua siue acc̄s qz ps de: mōstrat naturā toci⁹ z ecōuerso. Sit acc̄s siue p̄p̄ū indicat naturā ipsi⁹ subiecti: sicut d̄ p̄mo de aia qz acc̄tia magnā p̄tē p̄ferūt ad cognoscendū qđ qđ est. Querit quot casus regunt ex vi demonstratiōis essētie. Dōm qđ duo. s. gr̄s et ablt̄s: s̄z differēter qz in regimine gr̄i nō semp oportet exp̄mū adiectiuū laudis vel vituperij sed in ablt̄ō sp̄ oportet exp̄mū ad: iectiuū. Querit. qđ modis exp̄mū laus vel vituperiū. Dōm qđ quattuor modis. p̄mo in gr̄ō ex vi demonstratiōis essētie: vt hō pallide facie. Se: cūdo in ablt̄ō ex eadē vi: vt hō pallida facie ibi Toti da p̄tē. Tertio i actō p̄ synecdochen: vt hō pallid⁹ facie: ibi Sepe qđ ē p̄tis Quarto in ablt̄ō per synecdoche: vt hō pallid⁹ facie. ibi. Synecdochen iūgas. Querit. qđ est illud regi ex vi demonstratiōis essētie. Dicendū qđ est gr̄m regi ex vi dictiōis significantis per modum demonstrabilis: et notificabilis requirentis ali: quid post se qđ notat essētiā rei demonstrate. Tñ in exemplis textus est diuersa notificatio: qz pars denotat totūz a p̄ioi s̄m viam generatiōis sed s̄m viā resolutionis ē ecōuerso et subiectū notificat. p̄p̄rietatē a p̄ioi et p̄p̄ietas notificat subiectūz a posteriori. vnde dicit Aristo. in primo de anima. Accidētia magnā partē conferūt ad cognoscēdū qđ quid est sup̄ ple a posteriori. Unde demonstrare essētiā rei est ipam subst̄tūam demo: strare per p̄p̄rietatem et ecōuerso: z partem p̄ totū et ecōuerso: qz vtrinqz semp in nomina (licet diuersimode) ducit noticiā. Querit. An i duabus vltimis regul⁹ conuersis oportet semp poni nomen adiectiuum laudis vel vituperij. Dicendū qđ duplicia sunt nomina quia quedam sunt indifferē: tia ad bonū z ad malum: quedaz sunt significantia res determinatas ad bonū tantū vel ad malum tantū. Tunc dicendū est ad questionē qđ quādo ponunt nomina substantiua ad bonū determinata tantū vt deus pacē: qz par semp est bona vel ad malum: vt filius perditionis qz perditio semp est mala: tunc nō sunt addenda nomina adiectia: qz illa noia de se importāt laudē vl vituperiū. Sed qñ gr̄s importat rem indeterminatā vel indiffe: renter ad bonū vel ad malum tunc debent addi adiectiua laudis vel vitu: perij. Item adiectiuū laudis vel vituperij debet hic capi generaliter pro omni eo qđ iporat aliquā dispositionem p̄pter quā res potest laudari vel vituperari aliquo modo s̄m veritatē et estimatiōē hominū et sic adiectiū semp expresse vel virtualiter ad pleniorē demonstratiōnem essētie addit Querit. vtrū adiectiuū addatur p̄pter necessitatē regiminis. Dicendū qđ nō: qz orationes iste sunt congrue dextera hominis: iste est vir scientie nō igno: tatiē hec mulier pulchritudinis non turpitudinis. Additur tamē cōmuniter ad exp̄mendū conditionem dictionis recte.

.i. dōmī fēātī p̄tē alicui⁹ rei .i. asfortari

Et debet parti quod pars fuit annumerari

Sentētia ē qđ dictio sc̄ans partē que fuit pars z iā nō ē pars s̄z ē sepe: ra a toto: adhuc potest regere gr̄m sc̄antem illud totū cuius fuit pars: vt pes porci et sic pes capitur iij ista oratione comedi pedem porci.

Glosa notabilis

- Nota.** modo habet esse pmanēs ad tps sed semp ē in motu z successiōe. **Nota.** dum q̄ tripliciter aduerbiū trāsūt in vno noīs. Primo qñ addit ibi adiectiuū vt bonū mane. Secūdo qñ reddit suppositū verbo psonali. vt mane ē sero ē z illa aduerbia noialiter tēta et pncipalit̄ tps sciantia regūt gtm̄ sm̄ istā gulā vt p̄die dicit. Tertio qñ sibi pponit ppositiōē p appositionē vt de mane de sero. Sz de sero ē p̄ns intētio. **Q̄.** Quotupliciter p̄structionē p̄t habe re ista duo aduerbia p̄die et postridie. Solo. Quadrupliciter. Primo p̄struūt cū ḡto. vt p̄die illi⁹ diei. Secūdo p̄struūt cū accusatiōē. vt pudie kalēdas. p̄die nonas. p̄die idus. Tertio cōstruunt cū aduerbio. vt pudie q̄ xps pateret accepit panē. Quarto ponit sine casu z sine aduerbio. vt apud conuicū Ue nit ad me Chyremes postridie clamans indignū cōperisse. i. posterori die q̄ hec gesta sunt. Unde p̄die fecit tm̄ q̄ tu z priori die siue vno die ante. Sed postridie significat vno die post siue in preterito siue in futuro nō in p̄nti Exemplū de p̄terito. vt postridie q̄ eam in patriā confessus sum pctā mea postridie q̄ pater obiit epulū fecit. Sic in futuro. vt postridie cū in patriā me recepovobis valedicā. A pudie venit pudian⁹. vt p̄die n⁹ dies. p̄diana hora fecit die z hora in futuro. seu in p̄terito alia puore. vt mar cēte ad huc stomacho pudiani cibi onere. Et inuenit hestern⁹ p̄ pudianus in p̄terito z futuro vt ex ure hestern⁹ panē atrū vorauit Sz a postridie nō veit postri dianus. sed p̄ eo vtimur crastin⁹ crastina crastinum. qd̄ fecit tēpus p̄teritū vt futurū. z nō solū die sequētē sz etiā quēlibz aliū. vñ Uir. Si vero ad so lē rapidū luna sz sequētes Ordine respicies nūq̄ tibi crastina faller̄ hora. neq̄ insidijs nocti capiere serene. Itē p̄inde ē die sequenti cras hoc ē tertius teu. vbermorgē. Uñ pendinare. i. in tertū die pmanere. Sz compendinare ē in locū differre v̄ die in die. Sz nudū dicit qñ nūc dies: tñ nō inuenit sine ppositiōe. sz d̄ nudustertius. i. nūc dies tertī nudustertius. i. nūc dies q̄rti⁹ Et inuenit in Tullio philelypho q̄ alti⁹ numerat nudustertius nudustertū nudustdecimus zc. Itē mane noialiter captū valet tm̄ sicut matutinū tēpus. perlius Nempe hic assidue iam claruz mane fenestras Intrauit zc. Alio mō caput aduerbialit̄ z tūc fecit teu. frue. vt mane venit zc. **Itē se ro fecit tra.** Primo caput p̄ vespere. i. p̄ tempore post occasum sol̄ teu. des abentz. Secūdo idē est qd̄ post temp⁹ debuit. i. tardius teu. spate. Cicero Cū accusator milonis identidem interrogatus: quo tpe Clodius esset occasus r̄dit sero. i. tardius. i. post tempus quo debuit occidi. Tertio caput sero p̄ tarde. Seneca. Sero nos referat illa senectus. A p̄mo fecato dicit̄ hora se rotina sz a duobus posterioribz significatis dicimus poma serotina: vne se rotine. i. que post legitimū tempus ceteris pomis seu viuis maturis maturi rescutunt: sicut econtrario dicimus p̄oces vne et p̄cocia poma. i. que ante consuētum tempus maturescunt. **Nota** dū q̄ nūc aliqñ ponit sine tem pous scatione vt apud Ciceronē de diuinitate que multo plura eueniūt s̄ ad quietē integri irenuz: nūc vere onusti cibo cōfusa p̄ turba cernimus Qñq̄ fecit instans: vt ex hoc nūc et vsq̄ in seculū z nūc sm̄ se est indiuisibi le z nūc sm̄ alterū est p̄sens tempoz vt habet sero z p̄sicozū vt in hac orōne hō currit zc. Qñq̄ etiā nūc ponit p̄ aliqñ. vñ. Nunc lege: nūc oia: nūc cū feruore labora. Item ante hoc posthac rep̄nuntur p̄ antea z postea **Nota** dū q̄ alio frequēter ē futuri tps: vt de hoc alio dicemus. Inuenitur etiā in p̄terito vt eius virtutes nūc magis miror q̄ aks. i. magis intelligo Itē aks. i. in alio loco vel in alio tempe sen talit̄ **Querit.** Quōd regimē de nominat. Solo. Speciali denominatione denominatur ex vi tempous. Ge nerali vero denominatione denominatur ex vi demonstratiōis essentie sz ge neraliss̄ima denominatione denominat̄ ex vi possessionis inuare. **Arguit** Generalissima denominatione denominat̄ ex vi possessionis ergo hoc dicit̄
- Nota.**
- Nota.**
- Querit**
- Arguit**

De regimine Genitiui.

fallum: His pbatur: qz omnia regimina gñi reducuntur ad possessionem purã vel impurã. Dicendũ qz verũ est generalissima denominatione non simpliciter sed in regimine possessionis impure.

dictio scãns rem
rem cõtentã sup. gñs cõtinentẽ sup. cõtẽtũ

Contentũ regit hos et res que continet illud

Exem. i qd dco vinũ scãns rẽ ptentã
regit gñi vasis scãtẽ rẽ cõtinentẽ

Exem. i qd dco dolia scãns cõtinentẽ
regit gñi vini scãtẽ rẽ cõtentã

Ut vinum vasis sunt et duo dolia vini.

Contentia stat in duobus regulis prima e qz dictio scãns rẽ ptentã põt regere gñi scãntẽ rẽ ptinentẽ: vt vinũ vasis. Scãda regula est conuersiua Dictio scãns rẽ ptinentẽ põt regere gñi scãntẽ rẽ ptentã: vt duo dolia vini in lumie iouis posita qd scãns fm Boetũ pspẽrã r aduersam fortunã ab oi hoie degustãdas Cad. Polei corus tritici sinũ lacti. i. taleyas. **¶** Ar. dictio scãns rem ptentã põt regere gñi scãntẽ rẽ ptinentẽ qz regere e agere: sed ptentũ hz se passiuẽ in ordie ad ipm ptinẽs. Solo lz panẽs pseruat ptentũ r nõ ecõuerso realiter: tñ dictio scãns rẽ ptentã põt se hfe actiue fm actõez grãmaticale qñs est regẽ in ordie ad dictionẽ regentẽ. **¶** Notãdũ qz mlte sunt dictiones que includit gñi regimnis ptinentie qb? nõ optz gñi simplicite addi r sũt noia substãtina in arũ termiata scãntia loca in qb? res reponunt vt armẽtariũ atramẽtariũ alueariũ calamariũ. primũ scãt locũ armõz. Scãm scãt locũ pãnaz. **¶** Notãdũ qz noia in etũ termiata que formãtur a noib? herbaz seu arboz scãt locũ ptinetie in qd herbe seu arbo res ptinẽt vt skuletũ: qrcetũ: arũdinetũ. Itẽ inueniũt aliq noia in etũ vt in etũ vt fructetũ viretũ seu virectũ rẽ. **¶** Notãdũ qz noia in ouũ termiata scãt loca in qd aliqd exerceat vt adiutoriũ. i. loc? in qd audim? pceptõez platorũ deãbulatorũ rẽ. **¶** Notandũ qz noia in arũ termiata maf. vel in aria femina officia hoim vt qlitate scãt vt pãnari? pãnaria rẽ. Et nota qz qñ oia noia in arũ termiata scãt actie dẽpns pauẽ qd scãt passiuẽ vt legata r? cõmoditari? bñficiari? depositari? e qd ligatũ cõmodatũ bñficiatũ r despositũ accipit. **¶** Notandũ qz adiectia in ouũ termiata actionẽ scãnt vt accõsorius pterozius defensorius. Itẽ p ptinens intelligit in lfa locus: r p ptentũ corpus r sic omne nomẽ corpis põt regere gñi hui? regle. **¶** Querit

Ex qua vi regitur isti gñi. Solo. Specialissima denoiatione regulãt ex vi ptinentie per primã regulã ex vi cõtinentie passiuẽ per scãdam regulãz ex vi ptinentie actiue. Rõ qre sic denomiãt est: qz a pncipaliori debet fieri denoiatio: sed dictio regẽs pnciplator est dictiõẽ recta: ergo regimẽ pme regule denoiatur ex vi cõtinentie passiuẽ et regimen secũde regule ex vi cõtinentie actiue. **¶** Arguit. Ita regula est pius posita: ergo male ponitur hic Antecedens probatur: qz totum continet partem et subiectum continet accidens. Solutio. Loquitur hic de ptinentia locali que e fm aliũ modũ estendi qd continentia partis vel accidentis: qd patet per exemplũ textus: quia vinum est in vase sicut locatum in loco.

Contenti suberunt ea que contenta fuerunt.

Dicit qz dictio scãns rẽ qd fuit ptẽta hz iã nõ e ptẽta ad huc põt regẽ gñi scãntẽ rẽ qd p? ptinebat r iã nõ ptinet r sic istud regimẽ e ampliãtũ ad diuer sa tpa vt bibi vinũ vasis. **¶** Ar. vinũ vasis ibi e regimẽ cause final: qz vas finalit e factũ ppter vinũ. Solo. Si vas cõpatur ad vinũ vt ptinẽs e regi

Arguitur

Nota.

Querit

Arguit

Arguit

Glosa notabilis

mē ex vi p̄tinetie Sz si p̄pat ad vniū vt factū p̄t ip̄z sic ē regimē ex vi cas
se finalis nec hoc est inueniens in vna ⁊ eadem oratioe fm̄ diuersas ha
bitudines reperire diuersa regimina.

deō scās tēp̄. s. act⁹ sup. tpe ex vi p̄tinetie. regit opationes
Tempus qui sunt in eodem continet actus

Arguit

¶ Sententia hui⁹ cōsistit in duab⁹ regul⁹ prima q̄ dictio scās tēpus pōt
regere gtm̄ scāntē actū q̄ sit in tali tpe vt tps̄ disputatiōis: ann⁹ remissio
nis. Secunda regula ē: dictio scās actus q̄ sit in aliq̄ tpe pōt regere gtm̄
scāntē illud tempus in q̄ talis actus sit: vt labor vnius diei. ¶ Arguitur.
Dictio scās tēpus regit gtm̄ p̄ illā regulā (Contentus regit hos) ergo iste
textus ē sup̄fluous. Solutio. Duplex ē p̄tinetie. s. p̄manēs ⁊ successiuū sed p̄
dens tertius intelligitur: de cōtinēte p̄manēte: vt de vase: et iste intelligit
de p̄tinetie successiuo: sicut ē tps̄ qd̄ ē mentura successiuā mortis primi cui⁹

Querit

est p̄p̄ia passio. ¶ Queritur. qd̄ sit continens p̄manens et qd̄ successiuum
in eodē tpe adequate. Sz cōtinēs successiuū est cui repugnat h̄re oēs p̄tes
simul et adequate: vt oēs hore diei simul esse nō p̄t. ¶ Queritur quotus
plex est gtm̄ significans actū p̄uerium inhabitū: vt est nomē verbale vt tēpus
disputatiōis. Qñq̄ est gtm̄ importans substātiā indiuiduāle: vt tpe riberi
tempore octauiani. Qñq̄ gtm̄ rectus de se importat tempus: vt temp⁹ in
fame. ¶ Queritur. Utrū legere cantare et sila verba p̄nt regere gtm̄ per
istā regulā. Et videt q̄ sic: qz scant cū tpe. Dicendū q̄ dictio regēs gtm̄ p̄
istā regulāz debet importare tēpus ex p̄ncipali significato: vt annus dies
mēsis: sed verba ex p̄ncipali significato importāt actū ⁊ solū cōnotant tē
pus: ergo nō regunt gtm̄ per istam regulā et sic p̄ter si gtm̄ significatū p̄ncipalē
le solū cōnotant aliquā differentiam temporis.

Querit

sup. p̄dictis deō scās platurā. i. cū dictioe scāte famulātū.

Querit

¶ Sententia hui⁹ stat in duab⁹ regulis. prima est dictio scās platuram
pōt regere gtm̄ significantē rem respectu cui⁹ habet talis platura vt p̄m
ceps populi. Secunda regula ē dictio scās famulātū pōt regere gtm̄ scā
tem rem respectu cuius habetur talis famulatus vt seruus dñi. ¶ Querit
De q̄ platura itelligit̄ hec regula. Solo. tā de platura spirituali vt p̄mas
alemanie: q̄ de platura tēporali: vt rex francie. ¶ Prelatura spiritualis est
qua aliq̄ p̄est in spiritualib⁹. Sz platura t̄p̄alis est qua aliq̄ p̄est in
t̄p̄ali. ¶ Querit: quot modis p̄nt capi ista noīa: p̄positus ⁊ platus. Solu
tio. Duobus modis. s. noīaliter et participialiter. primo modo regūt gtm̄
et sunt noīa substātiua. Solo. regūt dñm et sunt adiectiua p̄icipialia: vt p̄
positus est mihi: prelatus est in studeo. ¶ Arguit. Dictio significans p̄e
laturā regit gtm̄ ex vi demonstratiōis essentie: q̄ iste textus est sup̄fluous
vt principatus regis: dominatio ducis. Solo. Si noīa platurā scāntia ca
pantur in abstracto regunt gtm̄ ex vi demonstratiōis essentie: sed si capi
antur p̄retiuē: tūc regūt gtm̄ p̄ istam regulā: q̄ rē. p̄bat in hoc exemplo: rex p̄p̄i
q̄ gtm̄ regitur ex vi act⁹ p̄ueri in habitū: qd̄ p̄z resoluēdo ip̄m sic. i. q̄ res

**Ex vi pla
tois famu
latus.**

His adiungatur prelatio cum famulatu.
Exem̄ i q̄ rex scās platurā regit gtm̄ p̄p̄i respectū cui⁹ ē platura.
Exem̄ i q̄ miser scās famulātū regit gtm̄ regis respectu cui⁹ est famulāt⁹

Rex huius populi veniet regisqz minister

Querit

¶ Sententia hui⁹ stat in duab⁹ regulis. prima est dictio scās platuram
pōt regere gtm̄ significantē rem respectu cui⁹ habet talis platura vt p̄m
ceps populi. Secunda regula ē dictio scās famulātū pōt regere gtm̄ scā
tem rem respectu cuius habetur talis famulatus vt seruus dñi. ¶ Querit
De q̄ platura itelligit̄ hec regula. Solo. tā de platura spirituali vt p̄mas
alemanie: q̄ de platura tēporali: vt rex francie. ¶ Prelatura spiritualis est
qua aliq̄ p̄est in spiritualib⁹. Sz platura t̄p̄alis est qua aliq̄ p̄est in
t̄p̄ali. ¶ Querit: quot modis p̄nt capi ista noīa: p̄positus ⁊ platus. Solu
tio. Duobus modis. s. noīaliter et participialiter. primo modo regūt gtm̄
et sunt noīa substātiua. Solo. regūt dñm et sunt adiectiua p̄icipialia: vt p̄
positus est mihi: prelatus est in studeo. ¶ Arguit. Dictio significans p̄e
laturā regit gtm̄ ex vi demonstratiōis essentie: q̄ iste textus est sup̄fluous
vt principatus regis: dominatio ducis. Solo. Si noīa platurā scāntia ca
pantur in abstracto regunt gtm̄ ex vi demonstratiōis essentie: sed si capi
antur p̄retiuē: tūc regūt gtm̄ p̄ istam regulā: q̄ rē. p̄bat in hoc exemplo: rex p̄p̄i
q̄ gtm̄ regitur ex vi act⁹ p̄ueri in habitū: qd̄ p̄z resoluēdo ip̄m sic. i. q̄ res

Arguit

De regimine Genitui.

git pp'm ex q̄ resolutione cogit illud regimē. Solo. fm̄ diuersas habitudines in vna orōne pōt esse multiplex regimē sicut in predicta oratione et fm̄ illas diuersas habitudines oportet ponere diuersas regulas.

dictio significans dco scās ptrarie: dictio scās lineā
 primitate locale tatem hostilem cōsanguinitatis iūgitur

Proximitas ptrarietas genus his sociatur *Ex vi primitat, cōtrarietats*

Exēplū in q̄ vicinus signi- **Exēplū** in q̄ hostis signi- **Exēplū** i q̄ pat̄ scās lineā
 ficans primitate localez ficās ptrarietate hosti- lineā cōsanguinitatis
 regit genituum huius re- lē regit gr̄m regis respe- regit gr̄m eius respe-
 spectu cuius habetur ta- ctu cuius habetur talis ctu cuius habetur ta-
 lis proximitas. contrarietas lis cōsanguinitas.

Huius vicinus: hostis regis i pater eius

Sententia huius textus stat in tribus regulis. Prima est dictio significans primitatem localem regit genituum significante illud respectu cuius habetur talis primitas: vt vicinus petri. Secunda regula est. Dictio significans contrarietatem hostilem regit genituum significante illud respectu cuius habetur cōtrarietas: vt hostis regis. Tertia regula est. Dictio significans lineam generationis. i. aliquē gradū attinentie seu cōsanguinitatis potest regere genituum significante illud respectu cuius habet talis cōsanguinitas vel attinentia: vt pater petri: nouerca wilhelmi. **¶** Arguitur in illis exemplis nō ē regimē cōtrarietatis proximitatis seu generatiōis ergo rē. Ans̄ pbat̄: qz vicinus pater i hostis sunt relatiua: s̄ regunt gr̄os ex vi relatiōis. Wdm̄ qz q̄ referitur ad sua correlatiua tūc regūt gr̄m ex vi relatiōis per illā regulā. **¶** Adde relatiuū. **¶** Contra. Referēdo ista relatiua ad alios gr̄os adhuc nō regūt gr̄m p̄ istā regulā. p̄bat̄: qz rex pōt incarcerare hostē suū et tunc regunt gr̄m ex vi possessionis. Solo. Nō est inconueniens vnam dictionem regere vnū genituum ex vi diuersis viribus fm̄ diuersas habitudines sicut ē hic. **¶** Queritur quotuplex est primitas Dicendū qz triplex. s. temporalis et est eorum qui sunt in eodem tempore vt contemporanea patri: collactaneus regis. **¶** Et localis est illorum quoruū loca sunt vicina: vt vicinus petri dicitur qui habitat iuxta eum. **¶** Et de ill duobus modis intelligitur prima regula. **¶** Et iste dictiones regūt gr̄os suorum correlatiuorum per illā regulā. **¶** Adde relatiuū vt pater filij s̄ gr̄os aliarum dictionū regunt per istam regulam: vt pater petri: compater henrici **¶** Queritur. Sub qua regula comprehenditur regimē amicitie. Solo. Sub regimine cōtrarietatis: quia vnū oppositorum faciliter intelligit in reliquo **¶** Et pōt dare talis regula. Dictio significans amicitia pōt regere gr̄m scāntē illud respectu cuius habet talis amicitia vt socius comes sodalis petri **¶** Item socius in arduus est: sed sodalis in leuibus. **¶** Inde sodalium id est societas. **¶** Notandū qz affinitas et cognitio carnalis i spūalis p̄phen dūtur sub tertia regula: qz nomē affinitatis cōpatermitatis etiā regūt gr̄m pillā regulā vt focer cayp̄he cōmat inde. **¶** Q̄. qd ē affinitas. Solo. ē prinitas psonaz ex cūbitu p̄ueniēs vt marit̄ catherie relicta petri. **¶** Q̄. que sūt noia cōsanguinitatis. Solo. Ita. pat̄: aū: paū: attaū: abauus Sitr̄ auia pauia attrauia abauia sic descendēdo filij nepos p̄nepos adnepos trinepos abnepos. Sitr̄ filia nept̄. p̄nept̄ adnepus trinepus i abnepus isti sūt i recta linea q̄s nō h̄z p̄iūgi ista q̄rtū gradū Itē a me vsqz ad abauū sūt q̄rtū gradū: i q̄rtū a me vsqz ad nepotē meū sūt octo gradū. **¶** Q̄. ex q̄ vi regit hi gr̄i h̄az reglarū. Sol. spūū denoiatiōe fm̄ dīmā reglar̄ ex vi etat̄: s̄ iuxta scōbz reglar̄ ex vi p̄rietat̄ iuxta tertiā reglar̄ ex vi ḡnatiōis

Arguit

Replie.

Querit

Querit

Nota.

Querit

De regimine Genitiui.

a secūda p̄sona p̄sentis indicatiui deponēdo s̄ ⁊ addēdo men vt amas de
pone s ⁊ adde men fit amamē. S3 in scōa iugatiōe e mutat in u vt docu
men a doceo lucumē a luceo. S3 nomē verbale in mentū format a noie h̄
bali in men addēdo tū: vt amamē: addēdo tū fit amamētū: documē docu
mentū. ¶ Querit̄ de q̄bus h̄bis trāsitiuus intelligit̄ hec regula. Solo. de il
lis t̄m q̄ regūt actiū: vt amo vinū amator: v̄m. S3 alij dicit̄ q̄ p̄ h̄bū trāsi
tiuū dz intelligi quodlibet regēs obliquū siue ḡm siue d̄m de q̄b̄ exē
plificat. p̄uscian⁹ in maiori volumie libro secūdo. Nā ille ponit exēpla de
noib⁹ h̄balib⁹ descendētib⁹ a h̄bis trāsitiuus regētib⁹ oēs obliq̄s. Exēplū
de ḡo vt recordo: tui: recordat⁹ tui de d̄o: vt fido fidēs tui: faueo tibi fau
tor tui. De actō patet in tertio. De abltō vt abundo illa re: abundans illi⁹
rei. Et sic capitur verbū trāsitiuū fm̄ q̄ opponit̄ verbo absoluto q̄d nō re
git aliq̄e casum: sic nec oīa h̄balia formata a tali verba aliq̄e casum re
gūt p̄ istā regulā. ¶ Querit̄. Quō debet sciri q̄ nomē verbale regit ḡm p̄
istā regulā. Dōm q̄ p̄ hoc q̄n nomē h̄bale p̄t̄ resolui in suū h̄bū a q̄ descen
dit et ḡm in talē casū q̄le illud verbū regit mediāte q̄: q̄: vel q̄d manēre
eadē sm̄a tūc ḡm regit̄ ex vi act⁹ querit̄ in habitu. Et q̄n dictio regēs ḡm
ex vi act⁹ querit̄ in habitu nō h̄z pp̄ū h̄bū in q̄d possit resolui tūc dz resol
ui in aliq̄d sibi equalēs vt magister artū resoluit̄ in istā q̄ docet artes: qz
magister ⁊ doctor in artib⁹ equalēt̄. ¶ Querit̄. Quid ē hoc dicere ḡm re
gi ex vi act⁹ querit̄ in habitu. Solo. Nihil aliud ē q̄ h̄bū scās p̄ modū flux
us ⁊ fieri trāfire in nomē q̄d scāt p̄ modū habit⁹ et q̄er: in cui⁹ t̄n virtute
nomē verbale regit ḡm. ¶ Querit̄. Utrū noīa h̄balia formata a h̄b̄ vehemētissime trāsi
tiouis p̄t̄ regere duos ḡos: sicut sua h̄ba regunt duos actōs. Solo. Sic
scz v̄nū scantē rē in quā trāsit act⁹ verbū: vt doctior tui ⁊ alij scantē ma
teriā circa quā versat̄ act⁹ h̄bi vt sapiētia ē doctrix discipline dei: doctor
petri grāmaticē. Ratio apud auctores inuenit̄ regere vtrūq̄ s̄. Et isto h̄z
q̄ etiā v̄n⁹ ḡm p̄ istā regulā regit̄ ex vi causē materialē circa quā. ¶ Querit̄.
An ne sint aliqua nomia verbalia que p̄t̄ regere ḡm seu actiū. Solutio.
Sic et sunt quattuor. s. erosus: posus p̄ficius et ignarus. Erosus ⁊ posus
freq̄nter regunt accusatiū: vt erosus bella: perosus opes. Sed p̄ficius ⁊
ignarus freq̄nter regunt genitiū vt ignar⁹ vie: p̄ficius futuroy. ¶ Querit̄.
Quot modis capitur habitus. Solutio. Tribus modis vt sufficit in p̄posi
to. Primo vt scāt qualitatē difficulter mobilē a subiecto vt sanitas vt sci
entia: Secundo est quoddā accidens causatum ex restitū et d̄nato adia
cente corpou ⁊ sic habit⁹ est corpou ⁊ eoz que circa corpus sunt adiacētia
Tertio capitur vt est modus significandi nois q̄d scāt p̄ modū habit⁹ et
quirit̄: ⁊ sic capitur habitus in p̄posito. ¶ Querit̄. Quid est participium
transire in vim nominis. Solutio. Est ipsam vocē participiale (que prius
habuit modū significandi participij) recipere modū significandi nominis. s.
habitus et quirit̄. ¶ Arguit̄. Dicit Aristoteles. Gaudent alchymiste q̄m
spēs rerum trāsmutari nō p̄t̄: q̄ participiū nō p̄t̄ fieri nomē. Dōm q̄ for
maliter nō fit nomē: qz sic nomē participij sunt specie d̄f̄incta sed mate
rialiter participiū bene fit nomē eo q̄ recipiat modū significandi noias ma
terialē. ¶ Contra. Materialiter participiū nō p̄t̄ fieri nomē: ergo soluz
tipis sed nomē nō est alchūi⁹ tempus: ergo rē. Dicendū q̄ participiū tūc amittit
tempus et modū significandi essentialē. v̄n⁹. Dum mutat regimē fit parti
cipans tūc nomen. Dum perdit tempus dum cōparat associamus: vt in

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Arguit̄

Replica

Glosa notabilis.

Querit fra patebit. **Querit**. Utrū oīa pticipia possunt transire in vim nominis. Dōm q nō: sed illa sola q in ans vel in ens vt in dus terminatur: s; pticipia in rus raro trāseūt in vim nois ppter futuritionem. vñ. In rus q sunt nūq; tibi nōia sūt. **Querit**. Quare dicit in textu (Presens pticipās) Dicendū q ppter pticipia in dus q licet trāseāt in vim nois nō tñ regūt gentiū ex vi actus pueri in habitu: qz semp retinet regimē sui sibi: z sic trāseunt in vim nois amissione ptipis: nō amissione regimē Sedo dicit (Presens participans) ad excludendū pticipia in rus terminata q etiā ppter nimā futuritionē nō trāseunt in vim nois. Et etiā excludit pticipiū in rus: qd tñ pphendit sub seqnti regula (Suntq; regenda parens ꝛc.). **Querit** Utrū participia regētia diuersos obliqs pnt etiā regere diuersos gtōs cū trāseūt in vim nois. Dōm q nō sed soluz gt tñ illius acti: vt do tibi panē: dator panis. **Arguitur**. Sunt aliqua participia pteriti vt q trāseunt in vim nois regentis gtm ex vi actus pueri in habitu de qbus hic Alexander nō facit mentionē: er go est diminitus. Exemplū vt iohānes est indoctus grāmaticē: petrus logice. Dicendū q licet nō ponatur omnia comprehenditur tamen sub regula immediate sequenti.

sup. dōnes .i. similes sup. noibus equivalentes
Suntq; regendo pares predictis equiprantes.
Exēplū in quo cupidus sile cū **Exēplū in quo timidus simile**
predictis regit illum gtm ludi. **predictis regit gentiū flagelli**
Vt cupidus ludi. puer est timidusq; flagelli

Consa ē q dictiōes similes pdictis in fando habentes vim earū etiā regunt gtm ex vi actus pueri in habitu: vt sunt fere oīa noia s;balia actiue accepta descendētia a sibi trāsitiuis: quoꝝ terminatiōes in his s;libus ptinent. Ius idus bilis a; arius oriusq; tus ofus. Actiue capt a gtm dāt tor: quoq; tris ens. Et sunt exēpla p ordinē ista. De timus: vt vimū: vt incētrū libidinis. De id^o vt puer ē cupid^o ludi: aud^o pugne. De bilis: vt substātia ē susceptibilis cōtrarioꝝ. De ar vt edax rerū: capax pecuniarū. De arius vt fallax^o litterarū aplicarū. De orius vt op^o ex charitate factū ē meritouū vite eterni. De tus vt doctus mulice. Et cōstruūt cū s;bo in finitui mōi: vt peritus cātare vel cū gerūdij vel alterius nois vt in exemplis positus: vt stulticia ē aliene vite curiosa sue vero negligēs. De tor: vt doctoz grāmaticē. De trix vt fauriz honorū. De ens vt timens flagelli. Et iuueniunt qdam alia que etiā possunt regere gtm p istā regulā: vt in anceps rei: cōpos viriuz: securus sanitatis: inficius mali: p̄sagus futuroꝝ: nunciuz mortis. **Querit**. Utrū qn ista noia cōparātur an etiā cōparatiuz suplatiuz eoz pnt regere istū gtm. Dōm q seruāt idem regimē in oibus gradibus cōparatiōis quantū ad istā regulā vt amāo amātiō: amāntissim^o mei. Seruās seruantiō: seruantissimus equi. i. eq̄ratis: z sic de oibus aliis Itē noia abstracta verbalia etiā possunt regē gtm p istā regulā: vt abstracta in sio. or. in. ū. in tas. z in ra. De sio vt visio iohānis. De or: amor iohānis. De um vt desiderū boni. De tas vt volūtas peccādi. De ra vt cura henrici. **Arguit**. In hac occasione visio iohānis ibi ē rgimē ex vi demonstratiōis essentie: qz visio feat p̄rietatē et iohānes significat subiectuz p̄rietatis. Dōm q qn pdicte orationes resoluūtur p p̄positiōes de vt circa: tūc ē regimē actus pueri in habitu: vt amor iohānis. i. amor q versatus ē circa iohāne vel de iohāne. Sed qn resoluūtur p in tūc est regimē ex vi demonstratiōis essentie vt volūtas petri. i. volūtas que est in petro.

Querit

Querit

Arguit

De regimine Genitiui.

Exēplū in quo epl'a scans effectū
regit illū grām pauli scantem cau-
sam efficientem illius epistole

i. cause ef-
ficienti sup. sti i hoc loco

Artifici regimine datur hic, ut epistola pauli

¶ S'nia ē dictio scans rē artificialiter factū pōt regere grām scāte causāz
efficientē illius rei: vt epl'a pauli: dictamē henrici. ¶ Q'f. Utrū ista regula
possit quertī. Dōm q' sic: qz dictio scās artificē pōt regere grām scantē rē
artificialit' factā: vt edificator domū: sutor calciamēti. Et denoiat illud re-
gimē ex vi effect' cause efficiētis: qz dictio regēs scāt causam. S'z qñ scāt
effectū: tunc denoiatur ex vi effectus cause efficiētis. ¶ Arguit. Dictio re-
gens est prioz dictione recta s'z effectus ē posterior causa: ḡ nō pōt regere
causam. Dicendū licet causa sit posterior: q' ad naturā: tñ effect' ē prioz q'
ad nos. ¶ Querit. quid est causa efficiens. Dōm q' ē pncipiū a q' causatur
morus. Et est duplex. s. i potētia z actu. Causa efficiens in potētia ē quā se-
quitur effectus in potētia: vt domificator respectu domus. S'z causa effi-
ciens in actu ē ad quā sequit' effectus in actu: vt domificās respectu domū.
Et quibet istarū ē duplex. s. vniuoca z equoca. Vniuoca que p' ducit effectū
eisdē speciei: vt hō generās eiusdē speciei cū hoīe generato. S'z equiuoca ē
q' p'ducit effectū alterius speciei: vt sol tanq' equo ce generat hoīem et non
eiusdē speciei cū homine z dñt sicut animatū z in aiatū Et adhuc duplex
ē causa efficiēs qdā ē req'ritur ad fieri effect' tñ vt domificator: req'rit' ad fi-
eri domus tantū: qz ipso mortuo pōt domū adhuc pmanere. Alia ē q' req'ri-
tur ad fieri et ad quertari simul vt sol generat diē z pseruat ipm q' diu sup
nostrū horizonē ē. Et adhuc ē duplex quedā ē agēs p naturā: vt ignis ca-
lesfact: qdā p artē: vt cōposit oz p artē cōponēdi cōponit librū. ¶ Arguitur
Querit artifices hñt diuersa p'siderare sed phisicus determinat de causis
q' ē alius artifex a grāmatico: ḡ nec grāmatic' nec logic' h'z p'siderare de
causis. Dōm q' metaphisicus z phisic' z grāmatic' z logic' p'siderat de
causis sed differēter: qz metaphisic' p'siderat causas inq'ntū sunt entia et
entia pncipia: qz p'siderat altissimas causas: eo q' scientia metaphisicalis
est sapientia: s'z phisic' i. naturalis phus p'siderat causas inq'ntū sunt pnci-
pia motus z trāsmutatōis z cōcurrūt ad p'ductionē rei natural' Et logic'
p'siderat causas inq'ntū in eis fundat' habitudo logicalis: vt faber ē: ḡ cul-
rellus pōt esse. S'z grāmatic' p'siderat causas fm q' ex eis pōt fieri oratio
cōgrua attendēdo modos significandi. Et sic correlarie seq'ntur: qz diuersi
artifices habent diuersa cōsiderare: aut vnū diuersimode. ¶ Cōtra. Con-
siderāt vnū fm eandē rōnem qz considerāt causas fm rōnem causalitatis
Dicendū q' licet sit vna ratio generalis causalitatis tñ illa cōsiderantur
fm diuersas habitudines in diuersis scientiis. ¶ Querit: quō denomiatur
regimē istus regule. Dōm q' qñ dictio regens significat effectūz z dictio
recta significat causam: tūc debet denoiari ex vi effectus cause efficiētis
qz regimē denoiatur ab habitudine dictiōis regētis ad dictiōē rectā. S'z
qñ dictio regēs significat causam: z dictio recta significat effectū tunc de-
noiatur ex vi cause efficiētis. ¶ Querit p' maiou intelligētis dictoz dicē-
doz qd sit causa in cōi. Dicendū q' causa ē ad cuius esse sequitur aliud In
qua diffinitōe ens subintellectū ponit loco gnūs Et (ad cuius esse sequitur
aliud) ponit ad differētā effect' ad quē vt hñdō nō seq'ntur aliud Et ad ex-
cludendū illa q' vnū seq'ntur ad aliud fm ordinē vt nox seq'ntur diē Et dici-
tur (fm naturā) ad scandū q' ad minus causa bz pcedere effectū fm natu-
rā: licet pnt esse simul tēpore vt hō et risibile. Vel pōt pcedere effectū fm
naturā et tēpore vt substantia pcedit accidens natura tēpore z casti-
sū dignitate. Et ly aliud capitur: ibi communiter: vt nox solum dicat di-

Querit

Arguit

Arguit

Replia.

Querit

Querit

Glosa notabilis

- Arguitur** distinctione essentiali et secundum rem sed secundum modos accidentales quod dicitur propter causas formales et sui effectus: quod non distinguunt realiter ut albedo et albus. **Arguitur** ad causam non sequitur aliud: sed dicitur probatur quod per aliud fecit diversitate essentiali: sed effectus cause formalis non est essentialiter distinctus a causa formalis: sed dicitur minor pars quod effectus et causa sunt idem ut patet in textu. **Ad idem** quod per aliud non capit hic propter ut vult argumentum: sed capit generaliter ut scilicet dicat de distinctione in modis secundum essentialibus. **Contra**: si male dicitur. Causa est ad causam esse sequitur aliud. probatur quod idem sequeretur ad seipsum et idem esset prius et posterius. **Ad idem** quod non hoc non est secundum eandem rationem quod illud implicat contradictionem. Sed ut secundum diversas rationes: ita quod forma sub ratione essentie predat et eadem secundum actum essendi et res beata sequatur: sicut lucere sequitur diem. **Quæritur** quot sunt cause. **Ad idem** quod non hoc non est secundum eandem rationem quod illud implicat contradictionem. Sed ut secundum diversas rationes: ita quod forma sub ratione essentie predat et eadem secundum actum essendi et res beata sequatur: sicut lucere sequitur diem. **Quæritur** quot sunt cause. **Ad idem** quod non hoc non est secundum eandem rationem quod illud implicat contradictionem. Sed ut secundum diversas rationes: ita quod forma sub ratione essentie predat et eadem secundum actum essendi et res beata sequatur: sicut lucere sequitur diem. **Quæritur** quot sunt cause.
- Replicatur.** Sed ut secundum diversas rationes: ita quod forma sub ratione essentie predat et eadem secundum actum essendi et res beata sequatur: sicut lucere sequitur diem. **Quæritur** quot sunt cause. **Ad idem** quod non hoc non est secundum eandem rationem quod illud implicat contradictionem. Sed ut secundum diversas rationes: ita quod forma sub ratione essentie predat et eadem secundum actum essendi et res beata sequatur: sicut lucere sequitur diem. **Quæritur** quot sunt cause.
- Arguitur** materia non est causa: quia omnia agunt propter finem. **Arguitur** materia non est causa: quia omnia agunt propter finem. **Arguitur** materia non est causa: quia omnia agunt propter finem.
- Arguitur** finis non est causa: propter quod dicitur res sit et sic est causa finalis: quia se est agere sed materia est potentia pure passiva: ergo non est causa. **Dicitur** dum spiritus materia non agit effectus influendo tamen bene passiva aliquid recipiendo et agit virtute agentis effectum. **Arguitur** finis non est causa: propter quod dicitur res sit et sic est causa finalis: quia se est agere sed materia est potentia pure passiva: ergo non est causa. **Dicitur** dum spiritus materia non agit effectus influendo tamen bene passiva aliquid recipiendo et agit virtute agentis effectum.
- Arguitur** forma non est causa: quia forma non est principium et sic est causa. **Arguitur** forma non est causa: quia forma non est principium et sic est causa. **Arguitur** forma non est causa: quia forma non est principium et sic est causa.
- Arguitur** causa formalis sicut anima est effectus creata a deo est tamen principium et causa formalis ipsius corporis. **Arguitur** non est aliqua causa efficiens quia causa debet esse primum sed efficiens movet a fine tanquam efficiente prior: ergo dicitur. **Dicendum** quod hoc est in diversis generibus causarum.
- i. o. e. il. ud sup. finalem sup. g. d. s. est exemplum*
- Quod fit ob causas regit hos. velut ara triumphi**
- Quæritur** Sentia est quod dictio beatus effectum regit illam causam in gradum propter quam factus est ex vi effectus cause finalis: ut potentia sanitatis: ara triumphi. **Quæritur** de qua causa intelligitur textus. **Ad idem** quod de causa finali: et hoc propter duo: quod omnia analogum potest positum stat pro significato famosiori sed in omnes causas causa finalis est famosissima: sed stat in textu pro causa finali. **Secundo**: quod de aliis causis determinat expressis in aliis versibus circumstantibus: ergo in hoc sensu satis intelligitur causa finali: spiritus non exprimat. **Quæritur** quid sit causa finalis. **Ad idem** quod est gratia cuius aliquid fit: ut homo est factus propter beatitudinem: et omnes creature facte sunt propter hominem tanquam propter finem. **Et** potest finis capi dupliciter: primo modo secundum quod est in executione: et sic est effectus cause efficiens. **Alio modo** secundum quod est in intentione agentis: et sic est causa finalis. **Et** duplex finis: scilicet primus et ultimus. **Primus** est qui ordinatur ad illud finem. **Ultimus** est post quem non est alius finis: ut deus unius versibus dicitur esse finis. **Quæritur** quomodo denotatur istud regit. **Dicendum** quod quod dicitio regens facit effectum: et dicitio recta si generat causam finale: tunc dicitur denotari ex vi effectus cause finalis. **Et** tunc est finis. **Et** quod dicitio beatus effectum potest regere gratiam beante causam finale illius. **Sed** quod dicitio regens facit eam finale et deo recta effectum: tunc regit gratiam ex vi cause finalis propter eam superius tactam. **Et** est ista regula conuersiva: dicitio si significat causam finale potest regere genitum si significat effectum illius cause ut sanitas ambulantis. **Arguitur**. **Idem** non potest esse prius et posterius: sed si ista

Effectus non...
 Quæritur...
 Dicitur...
 Quæritur...
 Dicitur...
 Quæritur...
 Dicitur...
 Quæritur...
 Dicitur...

De regimine Genitui.

esse cōuersua: tūc hoc sequeret: & rē. Sequela patet: qz qñ effect⁹ ē dictio
recta tūc ē posterior: sed qñ ē dictio regens tūc ē prior. Dōm q hoc est s'm
dicit. uz respectū. ¶ Querit. Quor modis capit ara Dōm q multis modis
p'mo sciat stabulum porcor. Scdo significat altare: vt rex balach struit
aras ad maledicendū filios israel. Numeri. xxiij. ⁊ in illa ara sicut sacrifi
ciū ad psequēdaz v' croiā. Uñ ara nō sit ppter triūspū: qz triūspū ē ho
nor q impendit victori reuertēti de bello cū magna victoria: s'z ara fit fina
lier ppter habendam vi. toriā ⁊ nō ppter ipsius honorem: nisi in quantū
honor ille includat victoriā et sic est exemplum bonum et hoc videtur au
tor: intendere in textu. vñ. Et hāc ara porcorū: d'mōrū dicimus aras. ¶ Que
ritur. Utrū vnus effectus possit fieri propter diuersas causas. Dicendum
q sic vt tenūā pōt fieri causa sanitatis consequēde potest etiā fieri causa
meriti vel doli vel fraudis vel causa misericordie consequēdi.

Querit

Querit

Effectus nomen cause iunges genituo

pudor sciat effectū ⁊ f'git grā culpe pena sciat effectū ⁊ f'git grā reat⁹
sciantē cām efficiētē illius effectus q ē cā pene meritoria s'z effectia de⁹

Effectus culpe pudor est et pene reatus.

Dicit q dictio scans effectū cause efficiētis pōt regere grā sciantē illaz
cām vt pudor culpe. Et regula quersua est ista. Dicitio scans cām efficiē
tem pōt regere grā sciantē effectū illius cause. ¶ Arguit. Autor in hoc
loco ē superfluus: qz p'us posuit regulā s'm quā effectus regit suā causam
efficiētē: ibi Artifici regimē dat hic: vt epl'a pauli. i. quā paul⁹ efficiēt ser
uit. Sol⁹. Illa regula differt ab ista in duobus. p'mo qz regula p'us possi
ta loquit de causa artificiali: ista vero loquitur de cā naturali Uñ causa na
turalis ē: q p'ducit effectū suū sine cognitione p'pria sicut ignis causat calo
rem: sed causa artificialis p'ducit effectū suū p artē q requirit cognitionē
intellect⁹ practica dirigētis in ope. Scdo differūt: qz regula p'us posita lo
quitur de causis efficiētib⁹ corporalib⁹: vt de paulo ⁊ epl'a. S'z hęc regl'a loq
tur de causis efficiētib⁹ corporalib⁹: vt ē ista: culpa q ē in aia cū effectus
naturalis ē pudor: vt ptz in adā. qz postqz ipse comisit p'ctm erubuit cōside
rans suā debitā tē ⁊ tēxit se perisomate: vt dicit Beñ. iij. ¶ Cōtra. Nihil
nō ē alienius causa: s'z peccatū nihil ē Johis. i. q p'ctm nō pōt esse causa effi
ciens. Sol⁹. Licet p'ctm formaliter ē nihil: tñ materialit aliqd ē. ¶ Querit
Utrū hic sit regimē ist⁹ regl'e calor: ignis. Sol⁹. calor pōt cōpari ad ignē
vt accidēs ad p'pū subiectū: ⁊ sic regitur ex vi demonstratiōis essentie Alio
mō capit vt ē effect⁹ naturalis incorpale ad cām efficiētē corpalem na
turalē: et sic ē meritū ex duobus. per istā tñ regulā regit ex vi effect⁹ caus
se efficiētis si dictio regens si g'nificat effectū: sed si sciat causam regitur
ex vi effectus cause efficiētis propter causam prius positam.

Arguit

Replica.

Querit

Illud quod regitur et rector idem tibi signat

Exemplum vbi illa dictio virtus regit grā dei qui est sua virtus.

Virtus vera dei nos crimine purgat ab omni

Dicit q dictio regens et dictio recta idem sciant: vt iusticia dei: potētis
dei q ē deus et iusticia: sed vtra hoc cōnotat potētā q oia sunt sibi sub
iecta vt iusticia: que vnicuiqz reddit qd suuz est. ¶ Querit. Que est regula
q ex isto textu elicit. Solutio ista dictio scans cām formalē sine substātiāle

Querit

Glosa notabilis.

Querit

acq̄sibile p̄t regere ḡm̄ scantē effectū illius cause formalis. De p̄rio: vt aia fortis. De sc̄do vt virtus dei. ¶ Querit. Quid ē causa formalis. Solo. Est q̄ dat esse rei et cōseruat rē inesse. S; dicit in duob; . p̄mo: q; forma substāntialis dat esse substāntiale: s; forma accidentalis dat esse accidentale. Sc̄do dicit: q; sublata forma substāntiali res corrūpitur: vt dicit p̄phs. s. de aia: recedēte aia de coipe corpus expirat et marcescit: s; sublata forma accidentali res nō corrūpit: vt dicit p̄phs p̄mo de generatioe. Alteratio est subiecto manēre eodē mutatio in qualitate sensibili: vt hō qui est calidus potest fieri frigidus tamē non corrūpitur ex hoc per se loquendo.

Arguit

¶ Querit. Dicitio regēs et dicitio recta faciūt in p̄posito cōstructionē trāsituaz; q̄ nō scant idē. Patet p̄ia: q; p̄structio trāsitura ē illa in qua p̄structibilia p̄tinent ad diuersa. Solo. p̄tinent ad idē s̄m rem et sic faciūt cōstructionē intrāsituā s; s̄m modū ad diuersa p̄tinent: q; diuersitas casuū ē signū diuersitatis rei ū: et sic faciūt p̄structionē trāsituā s̄m modū et nō s̄m rem.

Arguit

¶ Querit. Notandū p̄mo q; omne abstractū penes istā regulā regit ḡm̄ sui p̄tenti vt caliditas calor: albedo albi. ¶ Sc̄do notādū q; oia noia ḡnalia cāe: vt sunt ista: causa spēs: finis gr̄a: regit ḡm̄ p̄ istā regulā: vt veni hūc gr̄a vidēde matris. Et q̄dā dicit hic esse regimē cause finalis. Vñ gr̄a q̄nq; capitur p̄ causa: vt ad patriā amicor; videndor; gr̄a iui. Etā gr̄a capit vt ponū sup̄naturalē: et sic ē p̄ncipiū meriti. Etā gr̄a sc̄at acceptabilitatem teu. angene: vt aliq; dicit loq̄ ad gr̄atiā. ¶ Tertio notādū q; oē sup̄ius p̄t regere ḡm̄ sui inferioris penes istā regulā q; sup̄ius ē cā formalis sui inferioris: vt ciuitas rome. ¶ Af. Sup̄ius et inferioris s̄m appositionis natura debent poni in eodē casu: s; q̄n ambo sunt substāntia tūc vñ illoz p̄t poni in ḡto s̄m istā regulā. Vñ Virgilius. Vbē quā dicit romā melibee p̄t fari: et hoc s̄m appositionē vel vibē rome s̄m istā regulā.

Querit

¶ Querit. Quō denominat istud regimē. Solo. Qñ dicitio regens sc̄at causam formalem tūc denoiatur ex vi cause formalis: q; denominatio regiminis fit a dictione regente in ordine ad dictionē rectā: Sed qñ dicitio regens sc̄at effectū tūc ē ex vi effectus cause formalis p̄pter eandem rationem.

Ex vi causae materialis.

.i. causam materiale vel effectum

Materiam signaues iungatur, vt anulus auri

sup. casum dco sc̄as cām mat; illis sp̄onib;

Aut ablatiuum dabit ex vel de p̄eunte

Arguit

¶ Dicit q; dicitio sc̄ans rē factā ex aliqua materia p̄t regere ḡm̄ signifi cantē materiā ex quo talis res est facta. Exemplū: vt panis tritici: anul; auri. Vel ad secundū sic sentiat: dicitio sc̄ans rē materiale factā p̄t regē ablatiū significantem causam materiale ex qua talis res facta ē: mediāte p̄positiōe ex vel de: vt anulus de auro vel ex auro. Tamē differēt ponit ex vt de: q; ex pp̄ue dicit circūstātiā cause materialis: s; de dicit cōstantia litatem quis aurū est materia anuli tota saltem substāntialis: licet forma anuli accidentalit sic illi materie introducta et sic etiā denotat materiaz in rōne substātie: q̄d nō cōuenit aliis p̄positionibus. Vñ. Ex de materia a vel ab efficientē per dat formale: sed p̄pter dat tibi finē. ¶ Arguit hic Alexander determinat de regimē ḡm̄. s; male loq̄tur in textu de regimine.

De regimine Genitui.

ablatur: de quo postea facit mentionē. Solutio: solum fit incidentaliter inquantuz ablatiuus: et genitiuus conuincunt in eandem vim regiminis Querit
 fm tamen diuersitatem: vt patet in textu. Queri. quid est materia. Solutio. materia est ex qua cum alio (scz cū forma) aliquid fit: vt ex aqua et farina fit panis: Et est triplex. scz ex q. in q. et circa quā. Materia circa quā ē circa quā versatur intentio alicuius: vt intentio sciētis circa scibile illi: scie Materia in q. ē cui aliquid inheret: vt albedo in pariete corporali et scientia inheret anime Unde Aristo in ante predicamentis dicit Omnis color ē in corpe: scientia autē ē in anima Sed materia ex qua est ex qua aliud fit vt prius dictū est. Est autē duplex scz permanēs et transiens. permanēs ē q. manet in re facta: vt serz i cultello. Trāsiēs ē q. nō pmanet in re facta: vt farina et aq nō pmanēt hoc mō i pane. Et dicit trāsiēs: q. trāsit d. forma sub stāntial sui in formā alteri. scz panis Et de illa materia ex q. est hic ad ppo sitū. Arguit. solū speciei et entis in actu est definitio: sed materia fm ei us definitionem est ens in pura potentia: ergo rē. Solutio diffinitio addit ratio et essentialis est ipsius speciei: sed ista est quedam communis notitia ipsius materie per quam notificatur ex habitudine eius ad formā seu effectum Queritur. ex qua vi denominatur istud regimen. Solutio. quā do dictio regens significat rem factam ex materia: tunc est regimen ex vi effectus cause materialis sed si dictio regens significat causam materiaz lem tunc est regimen ex vi cause materialis: quia regimen denominatur sp. dictione regente in ordine ad dictionem rectam.

Adde relatiuū. sunt dupla quaterna duorum **Exvi relationis**
 relatiuum correlatiui relatiuum correlatiui

Dic speciem generis. dic atqz genus speciei.

¶ Dicit q. relatiuū logicale regit grām sui correlatiui: vt pater filij q.terna sunt dupla duoz: species generis: gen⁹ speciei ¶ Af. absolutū ē ante respectuum sz ponitur postea multa regimina paritū absolutarū ergo male hic determinatur de regimine relatiuozū. Solutio. verū ē: tamē quia materia est de numero illozū que ad aliquid dicitur: ideo hic determinat q. vera relatiua possunt regere genitiuum remouendo illud dubium. Querit

¶ Contra regula de regimine relatiuozū ponitur ibi. Proximitas contrarietas: ergo rē. Dm q. ista regula loquitur d. relatiuis in ordine ad grōs suoz correlatiuoz: sed regula prius posita loquit de alijs grīs. Querit **Replica**
 quortuplex est relatiuum Solutio duplex. scz logicale et grāmaticale Relatiuū logicale ē duplex. scz fm esse et fm dici Relatiua fm esse sunt quoz hoc ipsum esse qd sūt ē ad aliud quodāmodo se habere vt pater filij. Sz relatiuum fm dici est qd ex principali significato notat aliqd absolutū: et cōnotat respectū: vt scientia fecit qualitatem in prima specie: et cōnotat respectū vt scientia ad scibile de quo talis scientia dicitur Et relatiuum fm esse est triplex scz suppositionis suppositionis et equiparantie. Relatiuuz suppositionis est qn significatum relatiui est minus dignū significato correlatiui vt seruus dñi Sed relatiuum suppositionis est qn fcatum relatiui ē mag⁹ dignū significato correlatiui: vt dñs serui. Ex dignitate autē maior dicit relatiuū suppositionis. Sed relatiua equiparantie sunt q. referūtur adinmicem sub eodē nomine vt similis simili similis de quibus latius d. in pdicamento ad aliquid. Queritur. quid est relatiuum grāmaticale Solutio. Est autē late rei recordatiuū. i. rei añ dicte: vt is suus ipse etc. Queri **Querit**
 ritur. quomodo regula autous ē intelligenda. Solutio sic. Relatiuū logi

Clasa notabilis

eale fm esse difparatie nocompatiuū nec terminatū in bilis regit gtm fm
 correlatiuū. Dicit pmo (logicale) ppter relatiuū grāmaticale de qd nō ē ad
 ppositū. Uñ logic⁹ p̄siderat illud relatiuū sub habitudine relatiōis in ordine
 ad suū correlatiuū. S; grāmatic⁹ p̄siderat relatiuū logicalia sub habitudine
 di tōis regētis et recte. Dicit (fm esse) ppter relatiuū fm dici: vt mag; cō
 grue dicit albus albedie albus q̄ albus albedinis albus. Dicit (difparatie)
 ppter relatiuū eq̄parantie qd nō semp regūt gtm: vt filius filii filius. Dicit
 tur (nec terminatū in bilis) qd dicit scibile scientia scibile disciplinatū disci
 plina disciplinatū. Et sic tert⁹ restringit p istā regulā. Querit. quō de
 noiatur istud regimē. Solo. denoiatur ex vi relatiōis ⁊ hoc nihil aliud est
 q̄ aliqd regi ex vi dictiōis scantis per modū referibilis ad aliud qd si gni
 ficat per modū vt cuius ad qd refertur vt patris filij: dñs seruī.
 .i. cū dictiōib⁹ impoz sup. cardinalē. i. numerū ordinale.
 tantibus partitionē.

Arguit

Lum partitiuus numerum seriemq; locabis.

iste dictiones partitine exemplū de numero. exemplū de serie.
Qualibet alter pter neuter: duo: quartus eorū.

Dicit qd dictio prinētia pōt regere gtm plis nūeri nois nō collectiuū: vel
 gtm singularis nūeri nō is collectiuū. Exmplū pmo: vt doctissim⁹ poetaz
 vnus scolariū. Exmplū scō: vt vnus plebis: optimus gētis. Cā. q̄libet
 alter ⁊c. sunt synecathegorēumata nihil scāta: qd nō pōt regere gtm ex vi
 p̄titiōis. Solo. q̄nis p se nihil fecant: tñ ex adiuncto bñ aliqd fecant: qd fa
 cit p̄titiōē. i. diuisionē aduictis. Cōtra. Noia regētia gtm ex vi p̄titiōis
 nō notāt aliqd p̄titiōē: vt p̄z in hoc noie vnus qd notat indiuisibi
 litatē. Solo. licet vnitas in se notat indiuisibilitatē: tñ notat diuisibilita
 tem rei significatē p dictiōē rectā ab ea: vt vna soroz. Cōtra illa nō
 est p̄grua: vna soroz: ergo ē malū exemplū fm istā regulā qd docet cogritē
 tatē. Añs p̄z: qd adiectiū ⁊ substantiū discōueniūt in nūero ⁊ in casu. So
 lutio. Vna ē adiectiū p̄titiuū qd solū req̄rit p̄uentiā cū suo substāt uo
 in genere: s; alta adiectiua nō p̄titiua req̄runt cōuenientiā in trib⁹ acci
 dentibus. vñ. Est adiectiū substātiuo sociandum In simili genere nūero
 casu similiq;. Querit. Utrū ois et nullus pōt regere gtm p istā regulā
 Solo. Omnis nō pōt regere gtm p istā regulā: qd dictio regēs gtm p istā
 regulā debent scare partem quā nō fecat hec dictio ois in singulari nūe
 ro sed in pli. vñ plinius Nō oibus aializ sunt oculi: sed nullus licet p se
 nūmā fecat collectionē et non partē tamē qd ponitur cū gō fecat partem

Arguit

Replica.

Querit

Querit

Querit

Querit. quot regule pōt elici ex isto tertio. Solo. Tres. P̄ia est Ois die
 ctio p̄titiua p̄ter ly ois pōt regere ex vi p̄titiōis et nō oportet qd dictio re
 gēs semp importet partē: sed sufficit qd aliquādo importat partitionē. Se
 cunda regula ē Dictio scans numerū cardinalē concretiuū potest regere
 gtm significantē plura: vt vnus fratru: vna soroz. Tertia regula est Dic
 ctio significantis numerū ordinale regit gtm ex vi partitiōis: vt primus illo
 rum: secundus horū quartus eoz ⁊c. Querit. quā sit nūerus ordinalis
 et qd cardinalis. Dicendū qd numerus ordinalis ē qd p̄ncipalit fecat ordinez
 fecat em sua significata sub qdā ordine. Exmplū: vt p̄mus secundus tert⁹
 quartus ⁊c. dicim⁹ viceffimus ⁊c. et sic vltim⁹ suo mō: quia in similibus si
 milis ē ratio notanda. Sed numerus cardinalis dicitur a cardine per si
 militudinez: quia sicut ostium vertitur circa cardinem et inuenitur ex ista
 alie dictiones numerales vertuntur circa istas dictiōes Vel dicuntur car
 dinales quasi p̄ncipales: qd alie dictiōes numerales ab istis habent ordi

De regimine Genitui.

nem. Ut dicunt qñ pncipales: qz pncipaliter fecant numeru. Et sunt dupli
ces: qdã concrete: vt vnũ duo tria qtuor: zc. Quedã abstracte: vt vntas bi
narius ternarius: zc. de quibus latius patet in tractatu de arte numerandi: q
plane tractat de singulis nueris speciebus. Querit. qtuuplices sunt pte
oñes regimẽs gtm ex vi pñtionis. Ddm q multiplices sunt pte
uerfalia: vt ois nullius. Secdo signa pñcularia: vt qdã aliqz. Tertio noia
suplati gradus: vt fortissim⁹ oim. Quarto pnoia demonstratia: vt ille scho
lariu e pb⁹: ille viroz doct⁹ in qbz dco reges fecat pte mltitudinis. Qf. Arguit
Dicitio fecas pte regit gtm fecante totu p illã regulã. Pars ppñqz regunt
zc. g ista regula e supflua. Ddm q duplices sunt ptes. Una e integral: et
hec regit gtm p regulã pus positã. Alia e pars multitudinis: et illa regit
gtm p istã regulã: vt qnt⁹ hoz: millefimus hoim. Cõtra pars mltitudis
no regit gtm p istã regulã: g zc. Ans patet in hoc exẽplo: millefimus hõ illa
oio e cõgrua: tñ ps multitudinis nõ regit gtm. Ddm q regule intelligũt
fm aptitudinẽ. Querit. Utrũ adiectiuũ pñtionũ dz cõuenire necessario
cũ gto pluralis numeri. Ddm q sic: vt ptz p alexandru dicitẽ postea Soli
us est generis adiectiuũ: variatqz. Cũ nũero casum: velut hic: venit vna so
roz. Arguitur. Nõ tenetur cõuenire adiectiuũ pñtionũ cũ gto in gñe: ergo
hoc dicitũ falsum. Ans patet in hoc exemplo: vna dierũ. Ddm q licet dies
sit dubiu in genere: tñ hoc etiã includit femininũ genus: g in hoc exemplo
in gñe cõueniũt. Queritur. Quõ denominationẽ istud regimẽ. Ddm q deno
minatur ex vi pñtionis. Uñ gtm regi ex vi pñtionis nihil aliud e q ipm
regit ex vi dictionis impozitã pñtionẽ p modũ: vt alterius: regentis post
se gtm ipotantẽ totã multitudinẽ p modũ vt cui⁹ a quo fit pñtio. Que
ritur. quõ debet cognosci regimẽ ex vi pñtionis. Dicendũ q sic: qz qñ gtm
põr resolu in actũ mediãte pñone inter: vel in abltũ mediãte pñõ sitõ
ex vl de: tunc e regimẽ ex vi pñtionis. Exẽplũ: vt vnus fratrũ. i. vnus in
ter fratres: vel vnus de fratrib⁹: ita tñ q maneat eadẽ aptitudo sententiẽ
Arguitur. Isti gtm regunt ex vi possessionis: g istud regimẽ est supfluum
Assumptũ ptz p florentiam dicentẽ. In partibus tu possessiua notab. Ddm
q nõ vult flouisa q regimẽ pñtionis pñhendat sub regimine possessiõis
sed q istud regimẽ generali denominationẽ sicut cetera põr denominari ex
vi possessionis: speciali tñ denominationẽ ex vi pñtionis. Qf. Unde regit
iste gtm et ex qua vi: medius usufrator est pbus: posito q sint sex usufrato
res: z pbus sit septim⁹: z ponat in medio. Et videt q nõ ex vi pñtionis: qz
tũc sequitur q ille medius esset usufrator: qz noia retur esse de nũero trusa
toz. Dicendũ q ibi nõ e regimẽ ex vi pñtionis in tali casu: sz ex vi pñmi
tatis. Rõ e qz in isto regimine pñtionis pars denotat de nũero totũ multi
tudinis: z sic denoiaretur q ille medius esset usufrator: qd esset ptra casum
Si ergo hñdi locutio debet manere pñtia: nõ e regimẽ pñtionis sz pñ
mitat. Simile exẽplũ habet sebo de sola. phi. vt dicit. Medius hoz existo
cõsul iõ medi⁹ intelligit Boet⁹ q fuit medi⁹ hoz pñũũ: sz duoz filioz suo
rũ. Et in enãgelio habet. Medius vestrũ stetit quẽ vos nescitis. Ibi medi
us est xps: vestrũ sz discipuloz. Si esset ibi regimẽ ex vi pñtionis deno
taretur q christus esset vnus de discipul qd e falsum: quia dñs fuit et de⁹
eorum. Queritur. Utrũ debeat dici vnus vestrũ me trahitur e vl vn⁹
vestroz. Dicendũ supponatur q pnoia pñtina significant possessorem
tñ et pnoia derivatiua significant rem possessã z possessorem sz vt par
tuit in pna parte huius. Est ergo dicendũ q si aliquis vellet loqui tñ
de possessio tunc debet dici vnus vestrorum addendo substantiuũ sz ser
uorum quia ly vestrorum est purum adiectiuũ: ergo requirit circa se sub
stantiuũ quare dicendũ est vnus seruorum vestrorum veniat Sic etiã

Arguit

Arguit

Replica.

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Glosa notabilis

potest dici vnus vestrum sine substantiuo quia ē primitiuum.

.i. loca .i. compatiuū diuisio .i. significatur
Pone gradum medium. partitio qñ notatur

Arguit

Dicit q̄ p̄tatiuus partitue tētus pōt regere ḡtm̄ ex vi p̄titiōis vt fortior manuū ē dextra: qui maior: et vestrū erit vester minister. **C**ōparatiuus nō regit ḡtm̄ ex vi p̄titiōis: et vestrū erit vester minister. **C**ōparatiuus doctior clericus rē. **D**ōm q̄ cōparatiuus capit quattuor modis. primo pure adiectiue et sic ponit cū substantiuo. **U**n̄ hō. **O** maior iuuenis r̄ sic nō regit ḡtm̄ sed p̄struit vt adiectiue cū substantiuo sub debita cōueniētia accidentis. **S**ecō capitur positiuē r̄ sic regit oēm illū casum quē regit suus positiuus per illā regulā gramaticale. **Q**uēcūq̄ casum regit positiuus illū eundē regunt p̄tatiuus et suplatiuus: vt peritus peritior: peritissimū iuris. **D**e dextro: vt similibus similibus similibus mihi. **D**e actō vt pallidus pallidior: pallidissimū facit. **P**rope p̄tior: primum domū. **D**e abtō: vt dignus dignior: dignissimū laude. **U**nde floruita Quā sibi structurā p̄mus gradū obtinet illā **S**upremus mediūq̄ gradū seruabit eandē. **E**t sic elicitur alia regula scz ista q̄ cōparatiuus sepe potest regere triplices casuum: vt petrus ē similitor iohanni faciem paulo. **I**bi cōparatiuus regit d̄tm̄ sui positiuū et actm̄ sui positiuū per synchdochen: et abt̄m̄ virtute p̄pua. **T**ertio accipit cōparatiue et sic de sua natura regit abt̄m̄ sciantē rem excessam: vt suz doctior petro d̄tior iohāne rē. **Q**uarto accipit partitue r̄ tūc regit ḡtm̄ plurales nūeri faciens cōparatiōē inter duo: vt fortior manuū ē dextra et sic capitur in proposito. **C**ontra. **C**omparatiuus partitue tentus nō regit ḡtm̄: ergo ista solutio est falsa. **H**is patet in hoc exemplo. **I**ohānes est dignior laude: **D**icendū q̄ illū abt̄m̄ laude regit ille cōparatiuus dignior virtute sui positiuū: scz dignus: vt patet ex p̄cedenti solutione. **Q**uerit̄ q̄ differēt cōparatiuus regit genitiuum vel abt̄m̄. **D**icendū q̄ differēt qz qñ regit ḡtm̄ tūc res excedēs r̄ res excessa d̄it esse eiusdē nature hoc ē q̄ n̄t̄s ipsius genitiui p̄dicet de re excedēte: vt petrus ē doctior scholarū: ubi oportet petrū de necessitate esse scholarē r̄ nō laicū. **S**z qñ cōparatiuus regit abt̄m̄ sciantē rem excessam tūc nō oportet rem excedētē r̄ rem excessaz esse eiusdem nature: vt homo ē melior asino. possunt tñ esse eiusdē nature non de necessitate vt petrus ē doctior paulo. **Q**ueritur que est differentia inter cōparatiuū regentem ḡtm̄ partitue et suplatiuū regentem ḡtm̄ partitue **D**icendū q̄ ista quia compatiuus regens ḡtm̄ facit comparatiōem inter duo: hoc est vnū solum significat excessum: vt fortior manuū est dextra **S**z suplatiuus facit cōparatiōē int̄ plura q̄ duobus: vt longissimū digitorū est mediū: et sic suplatiuus facit plures excessus. **E**t q̄ sequitur q̄ compatiuus addendo sunt signa distributia: vel interrogatia duoz̄ tm̄. vt vterq̄ neuter alter. **S**ed suplatiuo addunt̄ signa distributia vel interrogatia pro pluribus: vt om̄is nullus quis rē. **Q**uerit̄ p̄ maiori intelligētia quot sūt gradus cōparatiōis. **D**icendū q̄ tres. **U**n̄ alexander. hunc gradibus trinis qui comparat ire notabis **U**nde positiuus ē qui sciat rez suam sine excessu vt doctus. **S**ed compatiuus ē qui sciat rem suam cū excessu citra terminum: vt doctior. **S**ed suplatiuus qui sciat rem cū excessu in termino: vt doctissimū. **S**uper quo fundatur ista regula. **Q**uicquid p̄ super abūdantiā d̄t̄ vni soli cōuenit. i. qd̄ p̄ suplatiuū d̄t̄ vni soli cōuenit. **Q**uerit̄. quō de nota tur istud regimē. **D**icendū q̄ ex vi partitiōis qz cōparatiuus cōparatiue tentus non regit ḡtm̄ sed in p̄strū includit aliquod partituum: ergo ab illo partituum regimen istud denominatur.

Repl̄ca.

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

De regimine Genitiui.

i. sicut regimē ptitidis hoc exemplum

Ut partituum pones. vbiq; locorum

Quirit q hoc aduerbiū vbiq; cōstruit cū illo gō locor vt ptiitū. i. ac si
 efer nomē ptiitū. **Q**uirit. q ē regula generalis q ex hoc elicit. **Q**dm q
 ista. Oia aduerbia localia impōrtāta partitionē vt vbiq; vllibi nullibi
 alibi vbiq; rē. pnt regē gtm ex vi partitionis Ratio est q; sunt dictiones
 partitue ex quo sunt signa vniuersalia seu particularia. Et sicut dicitur
 vbiq; locorū ita potest dici vbiq; terrarū vel vbiq; regionū rē. **Q** Arguit
 Aduerbiū hz determinare verbū. q nō pōt determinare nomē. **Q**dm q ad
 uerbiū ex pte modi f candi essentialis gñalis est determinatiū verbi sed
 qñ capis cū in clusione alicui⁹ alteri⁹ tunc bñ pōt regere gtm: qz in illo ad
 uerbio vbiq; pōt intelligi illud nomē scz spaciū. **Q** Cōtra. Aduerbiū illo
 mō captū nō pōt regere gtm per istā regulam sed pillam. Pars pōt qz
 regit rē. qz vbiq; fcat partem spaciū. Dicendum q alexander ibi locutus
 est de parte integrali alicuius rei particularis sed spaciū est pars loci qui
 est res vniuersalis r cōtinua. **Q** Arguit. Nō soluz aduerbia localia regit
 gtm locor per istam regulā: sed etiā regunt gōs gentiū vel regionum vt
 pūmum fratrum nusq; inuenio gentiū Malo vbiuis gentiū habitare q; h
 Similiter hic nusq; scripturarū legi hoc. Brutus in epl'a Ex italia mi grā
 dum Rhodi et aliuo terrarū arbitror. Dicendū q alexander pphenduntur
 sub isto regimine. **Q** Queritur. Ex qua vi regit iste gtm vbiq; locorum
 Dicitur ex vi partitionis tñ hoc fit ditate vnius figure: que methonoma
 dicitur et habet fieri qñ cōtinens ponit pro cōtento vt Johannes ibi optim⁹
 de domo. i. de habitantibus in domo vel viceversa vt quocūq; gentium. i.
 quocūq; locorum in quibus habitant gentes. vii⁹. Plures esse modos repe
 rimus methonomie Cum pro contento qō continet vel viceversa ponitur
 aut faciens pro facto vel retrouerte.

Quirit
Q Arguit
Q Replica
Q Arguit
Q Querit

i. ille iste r hic pones
Sub partitiuis pronomina trina locabis.

i. auū cātāt suspirat sup. manerū

Ut volucrū canit hec. gemit ista tacēs vltra illa

Dicit q ista tria pnoia ille iste r h etiā regit gtm ex vi ptiōis vt illa mu
 lierū ē pulchra: iste viroz doct⁹ hec voluctū canit. **Q** Ar. Ista tria pnoia
 nō pnt regere gtm: q rē. Nōs ptz p floristā dicentē Tñ pnoie regit ppu
 hq; nomē. Solo. lz pnoie captū in ppa virtute nō regat gtm tñ bñ vir
 tute alicui⁹ subintellecti. f. regētis demōstrati. Sed alij dicūt q pnoia pnt
 capi dupliciter. Uno mō syncathegoreumatice. put correspondet eis act⁹
 demōstrādi vel referēdi r sic nō regūt gtm vt vult florista qz nō scant cō
 fute qō requirit ad dictionē regentē r hoc ē verū nisi fiat p subintellectōz
 nois appellati qō fute pōt fcare. Sz alio mō capiunt. put eis non solum
 correspondet act⁹ demōstrādi vl referēdi sz cū hoc eis correspondet res demō
 strata vl relata r sic pnt regere gtm qz sic acqrit q̄litate nois ppter cer
 tā rē demōstratā vl relata. Ex q ptz q res demōstrata vl relata est pnci
 palis causa qre pnoie regit gtm qz p illā regulā fcat sub q̄litate depen
 dentie et hoc pmo modo intelligit dicitū floriste. **Q** Contra. pnoia non
 scant confute quod requiritur ad dictionem regentem. Dicendus q licet
 pnoia significant certe nō tamē ita certe qñ possint ad aliquod specifica
 ri ex q relinquunt aliquā confussionem vt dicendo ille currit ibi maior est
 specificatio r hoc optime dictum est. Licet alij dicunt q rationē rei demōn

Q Arguit
Q Replica.

Glosa notabilis

strare vel relate a cōrit qualitatē depēdentie: hoc nō est verū omniquāq; q; illud qd̄ ex natura sua ē certū nō pōt fieri p̄sum: sicut singulare nō pōt fieri vniuersale: sed illud qd̄ p̄sum est bñ pōt determinari: quē admodum vniuersale si singularizat in indiuiduis. **Cōtra.** p̄nomen nō regit ḡm̄ et vi partitionis: ḡ rē. probat: q; regit ḡm̄ et vi demonstratiōis essentie: qd̄ p̄ in hoc exēplo. **Iste** magne p̄uidentie nitit̄ apostatate. **Dōm** q; p̄nomia p̄nt regere ḡm̄ et diuersis viribus: sed vt notant p̄titionē solū r̄gūt ḡm̄ fm̄ istius regule inentionē: vt sequens dubiū declarabit. **Querit.** Quot regule dant̄ de regimine p̄nominū primitiue speciei. **Dōm** q; tres. p̄ma ē. Omne p̄nomen primitiue speciei potest regere ḡm̄ et vi demonstratiōis essentie qñq; scantem p̄tē. vt ille duri capitis nō vult studere. Quādoq; si significatē p̄prietatē: vt illa mire speciei nupsit filio p̄ditionis. **Secūda** regula est. p̄nomina primitiue speciei p̄nt regere ḡm̄ et vi partitionis vt nos omnes discim: quoz ego dico grāmaticā: tu ḡo logicaz. Similit̄ p̄noia deriuatiua: vt duo serui capti sunt: quoz meus captus est a p̄te: tu us vero a fratre. Etā noia p̄pua p̄nt regere ḡm̄ p̄titiue: vt d̄t Boetius. Quoz basilius regio m̄misterio depulsus. Multi fuerūt viri docti: quozū Aurelius Augustin⁹ palmā habuit. Etā noia appellatiua gentiū regūt ḡm̄ p̄titiue: vt duo aialū currūt. quoz ḡo directus incedit: alter ū ḡo p̄num. Etā adiectiua. **Uñ** plurimū. Lanarū nigre nō tingunt̄. Ita est m̄tū extensum hoc regimen p̄titionis. **Et** qñ arguitur Alexander ponit tātū tria pronomina: ergo rē. Dicendū q; illa sunt magis vsitata: ḡ illa ponit per que alia non vult excludere. Etiam locus ab auctoritate nō tenet negatiue: sed affirmatiue. **Tertia** regula est: q; pronomina primitiua posunt regere ablatiuum si significantem partem: vt illa vultu placite: vel si

Replia

Querit

Querit

i. suplatiuo sup. casum multa significantem

Da gradui summo genitiuū plurā notantem.

Querit

Exemplum in quo ille superlatiuus ditissimus regit illum genitiuū populi singularis numeri nominis collectiuū: et illum genitiuum viroz pluralis numeri nominis non collectiuū.

Ut salomon populi ditissimus atq; virozum

Querit

Q̄stia est: q; superlatiuus partitive tentus regit genitiuum singularis numeri nominis collectiuū: vel genitiuum pluralis numeri non collectiuū: et vi partitionis: vt salomon est ditissimus populi: vel ditissimus virozum. **Virgilius** fuit doctissimus poetarum vel optimus plebis. **Querit.** **Utrū** superlatiuus p̄pua virtute regat genitiuū. **Dicendum** q; sic. Sed virtute posituū potest regere alium casum ḡ genitiuum pluralis numeri nominis non collectiuū: vel ḡm̄ singularis numeri nominis collectiuū: vt dices agrī: ditissimus agrī: quia quemcunq; casum regit positiuus: etiam regit cōparatiuus et superlatiuus: vt patuit supra. **Arguitur.** Superlatiuus nō regit casum significantem plura: ḡ rē. probatur in hoc exemplo. **Caput** ē suprenum hominis: ibi ly hominis non fecit plura. **Dicendum** q; licet homo nō sic collectiuum: habet tamen vim nominis collectiuū: quia scilicet collectiuum plura in se colligit: ita vniuersalia colligunt in se sua inferiora et totum integrale colligit in se suas partes. **Cōtra.** **Ly** hominis nō sic significat in dicto exemplo naturam in vniuersali: ergo rē. **Antecedens** patet: quia caput non conuenit nature vniuersali que est simplex et formata: cuius non sunt partes integrales: sed conuenit indiuiduo homini qui est prima substantia habens caput. **Dicendum** q; propter hoc melius ad argu

Replia

De regimine Genitiui.

mentum dicit q̄ ly supremū in dicto exemplo nō capitur partitiue sed fm̄ q̄ est substantiuum in neutro genere et sic videt esse regime cause formalis inquantū scz supremū illud est caput fm̄ rē significatā. ¶ Querit̄ propter ista dicta. Quot modis capitur superlatiuus. Dōm q̄ quattuor modis p̄io pure adiectiue: et sic requirit conuenientiam cum suo substantiuo in genere numero 7 in casu: vt Maris optimā partem elegit. i. valde bonam partem Et similiter beatissimus Stephanus. i. valde beatus. ¶ Secōdo capitur substantiue 7 fecit partē magnitudinis et regit gr̄m significatē totū: vt cali dissimū hominis est cor: frigidissimū hominis ē cerebrū Et argumētū p̄ra positū est añ hāc q̄stionē. ¶ Tertio capitur pro postiuo et sic regit omnē illum casum quē suus postiuus vt dign⁹ laude dignissim⁹ laude. Quarto capitur partitiue. i. proprie et sic regit gr̄m significantem plura iuxta intentionem regule et sic exprimitur per suū positiuū et per hoc aduerbium marime: vt Virgilius fuit doctissim⁹ poetarū. i. maxime doctus inter poetas: Et sic patet ex istis q̄ superlatiuus potest regere multos casus: vt ioh̄nes est petro faciem omnū similit⁹: quia suus postiuus: scz similis regit datiuū et accusatiuū per synecdochen: 7 regit illū gr̄m omnium et natura ppua. ¶ Arguit̄. Superlatiuus nō potest regere gr̄m ex vi partitiuū: ergo tē. Antecedens patet in hoc exemplo Iste est dignissimus laude ibi ablatiū et nō gr̄m. Dōm q̄ hoc nō cōuenit sibi fm̄ suā naturā ppriā: sed ratioe positiuū scz dignus. ¶ Contra fm̄ naturā ppriā nō regit gr̄m. Patet quia ē adiectiuū: sed nullum adiectiuū potest regere suū substantiuū: vt patet ex dictis. Etiam patet in hoc exemplo Petrus pulcherrim⁹ virgine dixit vt dōm. Dicendum q̄ ibi superlatiu⁹ capitur adiectiue 7 nō partitiue: vt patet ex dictis. ¶ Queritur. Utrū aduerbia superlatiuū gradus etiā possint regere genitiuum per istam regulam. Dicendum q̄ sic: vt diligo te maxie omnū. ¶ Querit̄. Quot requirūt ad hoc q̄ superlatiuus regat genitiuū partitiue. Dicendū q̄ tria. ¶ Primum est vt comparatio fiat in plura duob⁹: ergo ista est inepta fortissima manuum est dextra: sed ista congrue dicit fortior manuum est dextra. ¶ Secundo requiritur vt res comparate sint eiusdem specie 7 propter hoc ista incongrua vel impropria dicitur Leo est fortissimus lincum quia leo non est eiusdem speciei cum lince. ¶ Tertio requiritur q̄ superlatiuus conueniat cum genitiuo in genere accidentali: ergo hoc est inepta Sampson fuit fortissimus animalū. Inuenitur tamē quādoq̄ disconuenire apud autores et precipue gr̄i rerum. Unde boetius. De super irridemus vtilissima queq̄ rerum: deus optime rerum. ¶ Notandū q̄ superlatiuus quandoq̄ regit gr̄m nominis collectiui singulari numeri et iste debet conuenire cum substantiuo precedenti in genere vt Virgilius est optimus plebis. Sed quando regit genitiuum pluralis numeri nominis nō collectiui tunc debent conuenire cum substantiuo sequenti vt leo ē fortissimus lincum et hoc cōmuniter est verum: licet aliquando fallat vt Deus ē optimus rerum. ¶ Queritur. Utrū sint aliqua nomina adiectiua que more superlatiuū possint regere genitiuū. Dicendum q̄ sic: vt ista duo: solus et vnus et tunc vnus capitur pro solus. Exemplū p̄mi: vt solus omnium id audiui: id est solus inter omnes. Unde si capiatur superlatiuus magis adiectiue tunc debet conuenire in genere cum substantiuo precedentis vt rosa est pulcherrima florum. Sed si capiatur superlatiuus tunc debet conuenire in genere cum substantiuo sequenti: vt rosa est pulcherrimus florum sed magis debet capi partitiue siue superlatiue vt patet ibi. Solius est generis adiectiuum: variatq̄. ¶ Et quando dicitur adiectiuum positū inter duo substantiua: potest se indifferenter vtrius cōformare. Dicendū q̄ illa regula non ponitur p̄pter sed ad exempla poetarum excusanda.

Querit̄

Arguit̄

Replica

Querit̄

Nota.

Querit̄

¶

Glosa notabilis.

.i. suplatiuus .i. duos sup. casus

Iste gradus geminos quoniam regit geniuos

Exemplum in quo ille suplatiuus ditissimus regit duos geniuos scilicet regum et nemorum.

Esse solet nemorum regum ditissimus iste

.i. resolutum sup. duorum .i. manifestari

Expositum poterit tibi regimen notificari

Scia est quod suplatiuus aliqui regit duos gradus: ut iste est ditissimus regum nemorum. Deinde dicitur quod regimen suplatiuum duos gradus manifestatur per expositionem superlatiuum: quasi diceret: si poteris superlatiuum resolvere in suum positiuum poterit regem unum gradum et in hoc aduerbium valde: ut ditissimus .i. valde diues tunc notificat regimen illorum duorum graduum. **Arguit.** Suplatiuus non potest regere duos gradus: ergo etc. probatur: quia virtuosissimus et simillimum regunt tamen unum: ut dicitur Johannes est virtuosissimus omnium. **Deum** quod in textu dicitur (quoadmodum) ad designandum quod non omnes suplatiuus potest regere duos gradus. **Pro** quod notandum: quod ille suplatiuus potest regere duos gradus cuius positiuus regit unum: ut ditissimus a diues: quod positiuus potest regere unum gradum: sed quod positiuus non potest regere unum gradum: tunc suplatiuus non potest regere duos gradus. **Querit.** Utium comparatiuus potest regere duos gradus. Dicendum quod comparatiuus partitive tentus cuius positiuus regit unum geniuum etiam potest regere duos: quod comparatiuus sic tenet equale superlatiuo: ut fortis est ditior regum nemorum. **Arguit.** Et ille sequeret quod Alexander sit hic diminutus: quia comparatiuus potest etiam regere duos gradus: de quo hic nulla facit mentionem: ergo etc. **Deum** quod comprehenditur sub hac regula quod non dicitur sibi nisi in quantum equialet superlatiuo. **Querit.** Que est ratio quod comparatiuus et suplatiuus regunt eundem casum quem positiuus: sed positiuus non potest regere casum comparatiui et superlatiuum. Dicitur quod ideo quia in comparatiuo et superlatiuo manet significatio positiuum: quia omne derivatiuum sapit naturam sui primitiuum per tamen quoad ad significationem: ergo cum retineant significationem sui positiuum regunt etiam eundem casum. Retinent inquam virtualiter significationem: eo quod comparatiuus et superlatiuus significant idem quod positiuus cum excessu in termino vel citra terminum. Et sic addit quosdam speciales modos et naturas: ergo positiuus non potest regere eosdem casus quos regit comparatiuus et suplatiuus. **Qd.** Qui sunt isti superlatiuum qui regunt duos gradus. **Deum** primo quod superlatiuum significates inopia vel plenitudinem: ut iste est omnium civium pecunie ditissimus. Secundo illi suplatiuum regunt duos gradus qui veniunt a verbis rethemet illi me translationis: ut Petrus est omnium clericorum pecunie cupidissimus. **Qd.** Quomodo resoluitur oratio in qua superlatiuus regit duos gradus. Dicitur quod resoluitur dupliciter uno modo in suum positiuum et hoc aduerbium valde: ut beatissimus Nicolaus .i. valde beatus. Secundo resoluitur in positiuum et in hoc aduerbium maxime: ut deus est optimus rerum .i. maxime bonus. **Arguit.** eadem sunt principia constitutionis et resolutionis sed superlatiuus non componitur ex aduerbio: ergo non resoluitur in ipsum. **Deum** quod superlatiuus superlatiuus non componitur ex aduerbis tamen virtualiter et equaliter includit ipsum: ergo etc. **Querit.** Quomodo ex tali resolutione manifestat regimen **Deum** quod sic: quia gradus qui resolutione facta manet iuxta positiuum regit a positiuo: a comparatiuo vero et superlatiuo regitur virtute positiuum. Sed ille quod ponit in resolutione circa hoc aduerbium maxime vel valde regit ab illo aduerbio: vel mutatur in accusatiuum mediante prepositione inter vel in ablatiuum mediante prepositione ex vel de regit ab aduerbio ex propria natura suplatiuum: ut

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguit

Querit

De regimine Genitiui.

Iohānes ē doctissim⁹ oim grāmatice: resoluit sic Iohānes ē doctissim⁹ grā
marice: maxime omnium seu maxime inter oēs vel de omnibus Unde omnis
gtis pluralis numeri partitive tentus potest resolui in actum mediāte spo
sitiōe inter: vel in ablatiū mediāte ppositiōe: ex vel de que est gēnalis regula
vt fortior manuū est dextra: sic resoluit inter duas manus dextra ē forti
or. ¶ Querit. quis gtis debeat poni circa positiuū: ⁊ q̄o circa suplatiuum
Dicendū q̄ ille q̄ importat ea in q̄bus fit excessus debet poni iuxta positi
uum sed ille q̄ importat excessum debet poni iuxta suplatiuū vt Iohānes ē
doctissimus omnium grāmatice. Ibi grāmatice significat illud in quo ē ex
cessus: ergo regit a positiuo et oim iportat illud q̄o excedit: et regitur ab
aduerbio maxime. ¶ Querit. quot modis suplatiuus logice exponitur. ¶ Querit

.i. illud

Idq; quod esse solet sub consuetudine iungam.

Sunt exempla vbi dictio scans rem que facit aliqd
ex consuetudine potest regere genitiuum significā
tem id quod fit ex consuetudine.

Vt caupo pistor horum scola siue taberna.

¶ Postq̄ Alexander docuit de virib⁹ generalib⁹: ⁊ pncipalibus ipsius gti
nunc psequēter facit hoc idē de specialibus: et minus principalibus ponēs
duas regulas iuxta sententiā huius tertius quarum prima est. Dictio signi
ficans rem que facit aliquid ex consuetudine potest regere gtm significā
tem illud q̄o fit ex consuetudine vt pistor panis. pistor em̄ ex cōsuetudine
pinxit et regit illum genitiuum panis qui fecit id quod fit per actū ⁊ suētū
¶ Secunda regula est Dictio significans locū in q̄ aliquid fit ex consuēt
dine i tali loco ⁊c. vt schola studiū: taberna ludri: capella orationū vbi scho
la taberna et capella: mportant loca in quibus consuetum ē aliquid fieri
et regūt illos genitiuos studiū ludi et orationis significantes illa q̄ in his
locis sunt. ¶ Arguit. pistor panis. Ibi est regimē ex vi actus cōuersi inha
bitum. Dicendum q̄ verum est generalit denominatione sed speciali deno
minatione est regimen ex vi consuetudinis: q̄o regimen non est distinctum
et principale sed reducitur ad illud regimen: quis pistor dicitur ex habitu
eo q̄o habet habitum pinxendi panes licet actum uon faciat: et caupo dicit̄
et habitū propinādi vinum Sz generalissima denominatione ex vi possessi
onis impure. Unde similiter dicendum de ista. Schola lectiōis in qua ora
tione schola potest capi dupliciter. Uno modo vt est res facta propt̄ lectiō
nem et sic est regimen ex vi effectus cause finalis. Alio modo capitur vt si
gnificat locum in quo consuetum est fieri lectionem et sic regitur ex vi cō
suetudinis. Et potest illud regimen consuetudinis committi fere per om
nia regimina genitiui vt patet practicante per singula. ¶ Arguitur De cō
suetudine non spectat determinare ad grammaticam: ergo non est hic po
nendum regimen ex vi consuetudinis quia consuetudo habet vim legis et
respicit ius. ¶ Dicendum q̄ consuetudo consideratur hic fm̄ q̄ super ter
minos aliquā cōsuetudinem significantes fundat̄ regimē genitiui casus.
¶ Et dicit qdā: q̄ hec regula ē genit⁹ vana ⁊ q̄ hic nō sit speciale regimē

§ 4

Glosa notabilis

Sz hi spū stulto mouent ad ptra dicendū. Alexandro sine ratiōe qz talis ē habitudo modoz scandi in istis dictiōibz scantibus p̄suetudinē: q̄ in multā alia regula s̄m eandē rōnē repit: ergo ē speciale regimē et bñ positū ab Alexandro p̄ nouelloz scholarū informatiōe. ¶ Querit. quō differunt schola singulariter et schole pluralit. Dōm qz schola ē nomē collectiuū si gnificās coniugatiōnē plurū eiusdē opiniōnis seu secte: vt Schola stoꝝ coz peripathericōū rē. Sz schole ē locus vbi periculū spes labor seu vapulatio ē in q̄ lras discimus. In scholasticus q̄ cōtinue in scholis ē vel scholas petit: z scholaris ē q̄ scholas vilitat. Inuenit etiā schola p̄ ipsa domo. Item schola pōt dici domus ludi: vt Dionysius tyrānus d̄ regno eiectus fact⁹ ē schole magister. i. ludi ¶ Querit quid ē taberna z caupo in p̄posito. Solutio. Caupo d̄r qui vendit vinū vel q̄ p̄est diuersoꝝ. Inde caupoia. i. vt oz seu dom⁹ cauponis. In cauponoz aris. i. vendē vt sint vobis in anathe ma qui verbū dei audēt. cauponari. i. vendere. Sed taberna dicitur locus vbi res venduntur: vt taberna vinaria rē. Sed officina ē locus in quo ope ra fiunt: vt officina vitrarū: fusioꝝ rē. quozum quedam habent propria nomina imposita vt sutrina sutoris: textura textoz.

hoc regimen

.i. locabo

Leticie cathedram sub consuetudine ponam

¶ Dicit qz istud regimē cathedra leticie p̄hendit sub regimine p̄suetudinis qz cathedra importat locū in quo solet al. qd fieri ex cōsuetudine et regit illū ḡm leticie sciantem illud qd fit in tali loco ex vi p̄suetudinis vt ex vi demonstratiōnis essentie: vel ex vi cause efficientis: qz cathedra solet ēē causa effectiua leticie: ¶ Querit. quot modis capit cathedra. Solutio. Tribz modis. Primo ē sedes doctozatus. Secūdo ē sedes ep̄i: vt cathedra petri In dicit ecclesia cathedralis in qua ep̄s habet suā cathedrā. Tertio ē in proprie sedes scriptozis. In dicit scriptor cathedralis: q̄ magis p̄p̄e d̄r li brianus. ¶ Querit quare dicit cathedra leticie. Solutio. ideo: qz solet in ferre leticiā magistrandis cum gradus accipiunt in cathedra: licet nōnūqz generet cōfusiōnē. Vñ penituit multos vane steriliꝝ cathedre. ¶ Arguitur Ex isto sequitur qz hic esset regimē ex vi cause efficientis: qz cathedra causat leticiam. Patet per Johannē de gar. vii⁹. hoc nobis regimen rude doctrinā deponit: Quāuis cathedram causam notat efficientem. Solutio si capiatur cathedra vt causat leticiam procedit bene argumentū vt supra patet sed si capiatur pro loco in quo aliquid sub cōsuetudine fit tūc dicitur regimen ex vi cōsuetudinis Et generaliter potest fieri per alia regimina: vt Johannes de garlandia et alij grammatici dicunt. ¶ Arguit Ergo comprehenditur istud regimen in predicta regula sub schola. ¶ Solutio. potest vtiqz: tamen schola nominat locum communē cuiuscūqz status Cathedra vero nominat solum locum dignitatis. De qua posset quibus dicitur an locus dignitatis possz regere genitiuum sub cōsuetudine ad tollendum hoc dubium ponit hanc regulam.

¶ Exemplū vbi aliqua dictio potest regere
.i. regimē excellētie re suū genitiuum pluralem ad significandum excellentiam

Additur excellens flos florum virgo maria.

¶ Dicit qz aliqua dictio pōt regere suū ḡm pluralem ad significandū excellentiā: vt flos flōū: sanctus sanctorū. Cui⁹ rō ē s̄m p̄suscianū quia ḡtū reflexus sup suū p̄p̄ū n̄m iporat excellentiā vel super illū qui ei equallet vt hic ē rex regnū. ¶ Querit. quid est excellētia. Solutio. Est expressio

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguit

Querit

De regimine Genitiui.

dant in p̄bo noie tanq̄ generale in speciali virtute illius inclusi regit ca-
sum J̄do dicit in textu (Per supplementū) i. p̄ intellectiōe alicui. Et hoc
p̄ungit multiplici. Ut rōne equocatiōis vt si sint tres sortes: s̄i sortes su-
toris: fortes calaficus. Ut p̄ trāsumptiōe nois p̄p̄ij p̄noie appellatiuo
vt Tullij. Sicut capiendo tullij p̄ oratore. Nero dicitur i. neq̄. Et capis sa-
lomon p̄ sapiente. Judas p̄ traditore. Sanimides p̄ luxurioso. Ut ex na-
tura vt ioh̄es magne discretiōis. Ut ex natura p̄fis in ordie ad multitudi-
nē: vt video duos q̄z petri ē vn̄. Uel ex natura distributiōis vt ois petri
currit. i. ois hō q̄ vocat petri currit. ¶ **¶** Nomen p̄p̄ij ex sua natura est
determinatum: ergo nō regit casum. Dōm q̄ verum est q̄ ad supposita: qz
fecit tantū vn̄ d̄ determinatum suppositum: tñ ex natura supaddita relin-
quit aliquā p̄fusiōe. Et sic fecaret rē possessam tūc dubiū esset cuius esset
res possessa: vt brunellus petri: tūc tollit p̄fusiō. ¶ Notandū q̄ nomē p̄p̄i
um ex multis viribus regit ḡm̄. Primo ex vi possessiōis: vt griseus petri
Secōdo ex vi demonstratiōis essentie vt petrus magne scientie Tertio ex vi
generatiōis vt symon ioh̄anis. Quarto ex vi partitiōis: vt video duos
quoz petrus ē vnus. Quanto q̄ nomē p̄p̄ij ponit p̄ appellatiuo: vt aiaz
eutropij. i. pugnator autropij. Sexto noia p̄p̄ia vrbū regit ḡm̄ fecantē
loca in quibus sunt tales vrbes: vt bethleem iude. Septio noia p̄p̄ia flui-
oz: vt rhenus alemannie. Octauo nomen proprium regit genitiuum vrbis
in qua rhenus natus est: vt henricus colonie rē.

Arguit

Nota.

sup. regimina reperies sup. noia vel p̄noia. i. expones

Quitaqz reperies dum possessiua resolues,

Dicit qz si expōnāt noia vel p̄noia possessiua adhuc multo plura inueni-
untur regimīa: vt enādrus enis. i. enis enādrī: saturnia regna. i. regna
saturni et vi possessiōis. Quis ē regimē p̄tis: vt caro porcina. i. caro porci
r sic de alijs viribz. Exēplū de p̄noie: vt filij me. i. mei rē. Rō illi regle ē
qz eadē sunt p̄ncipia cōstitutiōis r termini resolutiōis sed fm̄ p̄ficiantū in
qualibet possessiūo intelligit p̄mitiūū: q̄ in ip̄m resoluuntur Secōdo pōt sic ex-
poni si resolues p̄ modū possessiōis scz p̄ ly habet vt possidet: tūc reperies
qz multa regimīa comprehendūt sub regimine possessiōis: vt pater fi-
lij ē regimē relatiōis r soluit sic: filius hz patrē: in q̄ denotat aliq̄ possessio
Nā in oi regimīa ḡti ē possessio pura vel impura: de quibus dictus ē. ¶ **¶**
quod triplicia sunt possessiua. Dōm q̄ duplicia. s. nominalia r p̄nominalia
Exēplū p̄mi: vt saturnius enādrus: q̄ resoluuntur in sua substātia. Ex
ēplū secundi: vt mens tuus si: us: q̄ in sua p̄mitiua mei tui sui resoluūtur
¶ **¶** Querit. qd est possessiūū. Dōm q̄ ē illud qd cū ḡto sui p̄mitiūū fecit ali-
quid de his q̄ possident: vt amor me. i. mei. Dicūt qdā q̄ in ista or̄ōne amor
meus: ly amor fecit actiue q̄ alium amo: s; in ista: amor mei: ly amor fecit
passiue: sed hoc ē falsum qz amor actiuis etiā potest in p̄mitiūo fecari sicut
amor passiuus: et sic pōt manere eadē sententia. Similiter ē in possessiuis
nominibus vt amor filialis. i. amor filij actiue et passiue.

Querit

Querit

Additur oblitus meminī memor atqz recordo?

Hic autor docet quōd qdā r̄ba p̄nt regē ḡm̄ dicēs. Oblituscor meminī et
recordo addunt. i. etiā regūt ḡm̄: vt oblituscor sui tui: meretrix oblita ē dei
recordo lectiōis rē. Etiā regunt actiū: vt grex oblitiscit esum: vt patebit
ibi (his oblitiscor) ¶ **¶** Nota qz hoc r̄bū meminī hz duplicē scatiōe. Primo
fecit recordari teu. gedanken. r sic hz triplicē cōstruatiōe. Primo cū ḡto

Nota.

debeo

ponam

regimine p̄fusiōis
re cōfusiōne et re
p̄fusiōnis vt ex
re carpedra solit et
redra. Solo. T̄m
vt cathedra petri
drā. Tertio ē in
magis p̄p̄ij de li
no adeo: qz solit in
drā: licet nōm̄ q̄
p̄p̄ij. ¶ **¶** Regi
nis: qz cathedra
obis re gimen rōde
essentiam. Solu-
ene at gumentū vt
cōfusiōne s; r̄m̄
dēst fieri per alia re
na dicunt. ¶ **¶** Regi
ala sub r̄p̄ia. Et
m̄m̄ caruicij h̄o
De qua possit quis
sub cōfusiōne ad

dicere potest regē
uralem ad signū

o maria.

ad significandi ex-
p̄fusiōne qz ḡtis
illi qui et cōfusiō
latis. Et exp̄p̄ij

Glofa notabilis

vt ne meminer' dñe iniquitatū nostrarū antiqꝫ. Secō cū actō vt nūeros me
min. Tertio cū dicto: vt memi me hoc legisse: z sic regit grām vt neqꝫ hꝫ rei
cino memint: vt abltm mediāte ppōne de: vt illa sunt d qbꝫ paulo an me
minimꝫ. Querit. Vtrū regula intelligat solū de istis vobis hic in textu po
sitis. Dñm qꝫ nō: sꝫ etiā de alijs vobis iporantibꝫ a ctū a causandi dānādi
respēddēdi z vituperādi: vt accuso te sceler: ar guo te leuitat. Sicut oia vꝫ
ba iporātia indigentia: vt indigeo panis. Et oia vba iporātia recordati
onē vt obliuionē vt remissere recordationū tuarū: recolo pōis vite. Et
etiā vba ad appreciatōne pūctū de qbꝫ dictū ē. Querit. que ē dñtia in
memorari z remissere. Dñm qꝫ memorari ē illius qd nūqꝫ p obliuionē cecidit.
Sꝫ remissere est illud (qd p obliuionē cecidit) ad memoriā reducere
Querit. qꝫ differēt ista vba regūt grām vt actm. Dñm qꝫ sic differēt: qꝫ
qñ denotāt partialitatē tūc regūt grām sꝫ qñ denotāt totalitatē tūc regūt
grām vt recordo: lectionis. i. partē lectionis sed recordo: lectionē. i. totam
lectionē. vñ. Totū p partē dabit pars p grām. hoc tñ apud qꝫ plures tene
tur sed indifferēter ponitur grām sꝫ n actūs in eodem sensu.

hoc vbu impersonale .f. mei tui sui nri et vri deriuatiue speciei

Inter et est inuge. demas pnomina quinqꝫ.

Exemplū in quo hoc verbum impersonale inest regit illum grām regis

Intererit regis vt regnum iure gubernet

Exemplum in quo hoc vbu impersonale refert illum grām regine.

Regineqꝫ refert vt viuat crimine pura

Dicit qꝫ ista duo vba. .f. interest z refert ipsionaliter capta regunt grōs
omniū dictionū casualiū: exceptꝫ qñqꝫ grōs pnominalibꝫ deriuatiue speciei
loco quoz grōz regūt abltōs feminini generꝫ vt mea tua sua nra z vestra
Dicit notant (ipersonalit capta) qꝫ si psonalit capiātur utm a par
te ante: vt petrꝫ refert mēdacia. qd interest mea. Vñ mei interest: si ly mei
capitā deriuatiue nō ē in vsu grāmaticoz: z ē incōgrua: sꝫ in qꝫ tū pmutue
speciei z substātiū ē cōgrua. Alij dicūt qꝫ excipiūtur ppf ambiguitatē qꝫ
coincidūt in voce cū possessio Et grī recti ab istis vobis regūt ex vi nature
vbi. Querit. qꝫ ista vba loco grōz potꝫ regūt abltm qꝫ aliū casum: Di
cendū qꝫ idō: qꝫ abltūs hꝫ maiorē pueniētā cū grō: qꝫ greci carētes abltō
vtūtur grō loco ablti. Secundo quis grōs et abltūs in pluribus regimini
bus cōueniunt. Tertio quia substantiū in abltō intelligitur: ergo illa ad
iectiua erunt etiā ablti casus. Queritur quare potꝫ regunt abltm pno
minū deriuatiuoz qꝫ primitiuoz. Dicendum qꝫ illa verba regūt grām: z qñ
nō habent grām: tunc volunt habere illum casum qui includit illū grām sed
ablatiui deriuatiuoz includūt genitiuū primitiui: sed ablatiui primitiuoz
non includunt grām: ergo nō regunt illos. Queritur quare potius regūt
istos abltōs in feminino genere qꝫ in masculino seu in neutro genere. Di
cendū qꝫ idō: qꝫ isti ablti includūt in suū substātiuum feminini generis: sꝫ
re vel vtilitate. Queritur quare potius regunt istos ablatiuis in singu
lari qꝫ in plur ali numero. Dicendū qꝫ idō: qꝫ includūt substātiū singula
ris numeri sꝫ re vel vtilitate. Queritur cuius generis sunt isti ablti. Di
cendū qꝫ quo ad modum significandi semper sunt generis feminini sed quo
ad significata quandoqꝫ sunt generis masculini: sꝫ qñ vir pferit istā ora
tionē mea interest. Item hec verba in vna oratiōe possunt simul regere ab
latiū et grām mediāte coniunctione: vt mea z iohānis interest legere Et
cum his quinqꝫ ablatiuis regunt quosdā grōs sine coniunctiōe media: vt

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

De regimine Genitiui.

tua vnus interest mea solius: sua ipsius nra oim vestra suoz rē. Et cum
gis principio: vt in interest mea scribent. Et ponit qda cū gō p̄p̄y nois
vt mea iohāms interest. **Querit**. His figura tangit hic cū dr. Inter est
dicendū q̄ thematis: r̄ h̄z fieri qñ vna dictio diuiditur r̄ alia iterponitur
sicut hic fit in p̄posito: q̄ illa dictio interest diuidit: r̄ ly iterponit. **Que**
ritur. qd̄ sit verbū impersonale dōm q̄ ē cui nō inest p̄sonalis p̄p̄etas **U**
q̄ nō cōiugatur p̄ tres p̄sonas sub tribus distinctis terminatiōib⁹ **Que**
ritur **U**rrū verbū possit impersonari: hoc ē impersonaliter poni. dōm q̄ sic: qz
qd̄d̄ p̄tinēt mentalit̄ p̄cipi pōt orietenus r̄ grāmaticalē ex p̄mi aliequin
grāmatica esset imperfecta sed possum⁹ mentaliter p̄cipere actū sine suppo-
sito sicut accidēs sine subiecto: ergo conuenit actū exprimi sine supposito
qd̄ nō fieret nisi verbū posset impersonari vt si querat qd̄ fit in ecclesia: res-
pondeat: canitur. **Et** q̄ patet scdo q̄ impersonalia verba nō p̄nt regere casuz
a parte ante vt suppositū q̄ hoc esset p̄tra eozū naturā r̄ sine **¶** Notandū
q̄ viginti septē sunt verba impersonalia actiue vocis. s. tria regentia ḡm̄ qñ
decim regentia d̄m̄: q̄tuor regentia actiū tm̄: q̄naq̄ regentia actiū cū gō
q̄ patēt in loc⁹ suis. **Querit**. q̄t sunt regule de regimine p̄borū impersonaliū
dicendū q̄ sex quarū quattuor p̄me sunt de verbis impersonalib⁹ actiue vocis:
et alie due de verbis impersonalib⁹ passiue vocis. **¶** Prima regula ē. **T**m̄
tria sunt p̄ba impersonalia actiue vocis q̄ regūt quoscūq̄ gōs: p̄ter istos q̄naq̄
p̄noiales loco quoz regūt abltōs de qb⁹ satis dictū ē q̄ sunt interest referet
et ē captū p̄tinet. **Secūda** regula ē. **Q**uindecim sunt verba impersonalia
actiue vocis regētia datinū q̄rum tm̄ octo ponit alexander: vt cōigit eue
nit accidit placet libet licet liquet et vacat: r̄ **F**lorista addit tria. s. suppe-
tit cōperit et expetit. **Et** cōis vsus addit quattuor. s. fiat cōstat est et succē-
dit. **Et** p̄ter hec quindecim possunt addi aliqua alia. s. subuenit p̄gruit r̄ si
milia. **¶** Notandū q̄ vacat vno mō ē idē qd̄ intendit seu incūbit et sic regit
d̄m̄: vt petrus vacat studeo. **¶** Alio mō ē idē qd̄ vacuū esse siue carere r̄
sic regit abltm̄: vt bursa mea vacat pecunia. **¶** **T**riā ponit q̄naq̄ absolute: vt
iste locus vacat. i. vacuus est. vñ. **T**ūc vacat intendit cū dico vacat rōni
¶ **A**t vacat vacuū cū dico vacat locus iste **¶** **T**ertia regula est. **T**m̄ q̄tuor
sunt verba impersonalia regentia actiū solū: vt inuat decet delectat opor-
tet: vt infra patebit **¶** **E**t ista verba impersonalia quādoq̄ capiunt impersonaliter
vt **T**e decet laus et honor. **¶** **Q**uarta regula ē. **Q**uinq̄ sunt verba impo-
nalia actiue vocis q̄ regunt actiū a p̄tepost cū gō: vt penitet tedet miseret
pudet et piget: vt penitet me sceler⁹: tedet me vitij: vt infra patebit ibi. **¶** **P**e-
nitet et tedet rē. **¶** **Q**uinta regula est. **O**ia verba impersonalia passiue vocis
que descendunt a verbis actiuis regunt accusatiū a p̄tepost: r̄ teutonizantur
p̄ man: vt pulsatur campanā: vt infra. **¶** **Q**ue sine personis etiā p̄nt
regere ablatiū mediāte p̄positiōe a vel ab: r̄ teutonizantur per v̄erden
vt pulsatur a custode. vñ **F**lorista. **¶** **I**mpersonalia passiua unigito sexto. **¶** **I**n
transitiue: tamē his a vel ab mediante. **¶** **S**exta regula. **O**mnia verba impo-
nalia passiue vocis a verbis neutralibus descendētia sunt absoluta sic-
cut sua verba a quibus descendunt r̄ possunt regere accusatiū sine scati-
oni. **¶** **P**oportiohabile: vt curritur cursum vel ablatiū vel accusatiū medi-
ante p̄positiōe: vt dormitur in camera vel extra camerā. vñ **T**he. **¶** **Q**uia
nemum obedi pōt ad me itur. **¶** **E**t **U**rgilium. **¶** **I**n in antiquā silhā. **¶** **A**r-
guif. **¶** **U**erbū personale nō pōt impersonari: ḡ tertus male loquit h̄ de verbis
impersonalibus **¶** Antecedēs p̄batur quia omnis actus p̄supponit terminū
a quo egreditur. **¶** **D**icendum q̄ verum est s̄m̄ rem tamē intellectus potest
illū actū intelligere sine supposito a quo act⁹ verbi egreditur. **¶** **A**r-
guif **¶** **Q**ue verbū scans p̄ modū dicibilis de altero habet suppositum: ergo rē.

Querit

Querit

Nota.

Querit

Arguif

Arguif

Glosa notabilis

Dōm q̄ hoc nō sufficit ad habendū suppositū s̄z vltra hoc req̄rit mod⁹ sc̄ā
di vt ipsius ē ad alterū cur⁹ gr̄a req̄rit n̄tūs: qđ nō p̄uenit s̄bis ipsonalib⁹
¶ Arguit. Unquodqz d̄z intelligi s̄z sicut se h̄z esse sed ois actus s̄bi ex q̄ est
accidēs ē in subiecto: s̄z intelligi in subiecto. Dōm q̄ licet accidēs non
subsistat sine subiecto potest tamē sine eo intelli ḡi sicut albedo sine lacte.

Querit

hoc verbū captū i. put fecat p̄nticiā
stat⁹ vel officij. i. foriat sup. p̄dictis

Est intellectum pro pretinet additur istis.

Exemplū in quo s̄bum est captū p̄ p̄inet r̄git illos gr̄os patris r̄ matris

Est patris matrisqz pie succurrere nato

Nota.

¶ Sententia ē q̄ hoc verbū ē captū p̄ p̄inet. i. qñ importat p̄nticiā stas
tus vt officij vel dignitatē addit p̄dictis. i. etiā regit gr̄m sicut p̄dicta duo
s̄ba exēplū vt in textu r̄ hic. Est adoleſcentis maiores natu vieri. Cicero in
quit. Estes eius dilige oprimos quoz p̄silio et vtaf anulo. ¶ Notandū q̄
s̄bus interest r̄ refert p̄struat cū abltis mea tua sua n̄ra r̄ vestra tñ hoc s̄
bū ipsonale ē nō p̄struit cū illis gr̄is neqz cū gr̄is illoz. s̄ mei tui sui r̄c. sed
cū n̄tis vt meū tuū suū: vñ Actūū. i. dicit Nō ē vestrū nosse tpa et momēta
r̄c. Et in euangelo s̄z. Sedere autē ad dexterā r̄ ad sinistrā meā nō ē meū
dare vobis. Tuū ē videre vt oia bene fiant. Sic ordina p̄struat ibilia vide
re vt oia bene fiant est tuū. ¶ Itē hoc verbum est bene cōstruit cū illis gr̄is
mouis et iuris: vt moris est. i. ad morez p̄inet. Juris est. i. ad ius p̄inet. Et
illa q̄ dicta sunt de hoc verbo est etiā p̄nt dici de alijs verbis habentib⁹ cō
finē scationē cū eo: vt lete viuere videt adoleſcentis vel videt tuū tamen
p̄or ibidē intelligi verbū substatiūū. s̄ esse. ¶ Arguit. p̄tinet et regit d̄m: s̄
est captū p̄ p̄tinet regit d̄m r̄ nō gr̄m: qz sunt synonyma. Dicendū q̄ hoc
verbū est: simplr nō est synonymū cū p̄tinet sed p̄ tātō dicit capi p̄tinet
qz iporat p̄nticiā stat⁹ vt officij. ¶ Notandū q̄ hoc s̄bū est: mult⁹ modis
p̄struit cū gr̄o p̄mo qñ regit gr̄m ex vi pure possessionis vt liber est petri
Scōs ex vi demonstrationis essentie: vt maria est magne virtutis. Tertio
ex vi p̄ntentie scate p̄ modū alterius et sic regit gr̄m per istam regulam
vt magistri scholarij ē honeste viuere. i. honeste viuere p̄inet ad eius sta
tū. Exēplū de officio vt magistri scholarij ē corrigere discipulos. i. corrigē
discipulos p̄tinet ad eius officij. Exēplū d̄ dignitate vt magistri artij
est deferre byretū in capite r̄ anulum in manu id est hoc p̄tinet ad eius
dignitatē. ¶ Querit Quot modis capitur est impersonaliter. Dicendū q̄
septē modis. p̄mo p̄tinet. Secundo p̄ cōtingit: vt patet in donato ibi
Est qñ tertia p̄ngatio r̄c. Tertio qñ p̄struitur cū ly ita vt ita est sicut dico
Quarto qñ p̄struit cū d̄o: vt d̄o: vt mihi est bene. Quinto qñ p̄struit cum
gerundijs vt legendū est Serto qñ cōparatiue sicut est in p̄posito ita est
ibi. Septimo quando capij interrogatiue: vt ē magister in scholis. ¶ Nos
tandū q̄ s̄m quosdam hi genitui reguntur ab istis verbis ex vi nature
specialis sed s̄m alios reguntur ex vi p̄ntentie sed generali denomiatiōe
ex vi demonstrationis essentie quia ibi fit notificatio essentie.

Querit

Nota.

sup. genitui sup. nomē sup. ad statū. i. qđ p̄inz ad offm

Dat regemen simile quod pertinet officiumqz
est exemplum de statu est exemplū de officio

Ut custos rerum notat et custodia rerum.

¶ Enia est. Nomen scans statū aliquē vel officij dat s̄m regimē. i. regit

De regimine Genitui.

gñm sicut pdicta verba. Exēplū patet in textu hec snia stat in duab⁹ regn^{is} lis. p̄ma ē dictio p̄teritū impoſitās p̄tinentia status vel officij p̄t regere gñm ſciantē illud reſpectu cuius habet talis p̄tinentia: vt cuſtos eccleſie: ia nitor: celi. Sc̄da regula ē. Dictio impoſitās abſtractiue ſtatū vt officij p̄t regere gñm ſciantē illud reſpectu cui⁹ habet talis ſtat⁹ vt officij: vt cuſto- dia rerū. Sic p̄ma regula intelligit̄ de cōcreſ. Sc̄da vero d̄ abſtracti.

Arguit

Aut⁹ hic male p̄cedit: qz poſt regimē verborū iterū tractat de regimi- ne noim: p̄tra hoc qz dicit. In p̄mo regimē rē. Dōm qz ibi loquitur de p̄ ſe: ſed illud fit hic ſolū incidentaliter: quia in p̄cedentib⁹ dictū ē qz verbum impoſitans p̄tinentiā p̄t regere gñm. Poſſet etiā aliquis dubitare an no- mē p̄t impoſitare aliquā p̄tinentiā hoc ſoluit hic vt patet in textu.

Arguit

Arguit

Cuſtos rerū: ibi ē regimē ex vi actus querti in habitu per illam regu- lam. Sūtqz regendo pares. Et cuſtodia rerū eſt regimē ex vi effectus cau- ſe finalis: qz cuſtodia fit p̄pter res obſeruandas. Dōm qz iſte regule non ponuntur hic de neceſſitate: ſed tñ de bene eſſe. Vel Dōm qz ſim diuerſas habitudines regentes ad dictionē rectā poſſunt eſſe plures vires regimē in vna oratione vt hic ⁊ alibi in multis orationibus patet.

Querit

Quō denominatur regimē iſtarum regularum Dōm qz ſpeciali denominatione ex vi p̄tinentie. S; regimen p̄me regule denoiatur ex vi actus cōuerſi in: habitum generali denominatione: qz cuſtos dicitur ex habitu cuſtodienti Sed regimē ſecunde regule generali denominatione ex vi effectus cauſe finalis: qz cuſtodia fit p̄pter res tanq̄ p̄pter finē.

i. dictione regere ſupple caſus i. p̄prij nois loci minoris

Et rectore caret genituius ſepe localis

p qñ .i. exteriorē p qñ .i. ſingularis.

Cū nullum motum deſignes dū p̄euntis

ſup. declinatiōis ſup. declinatiōis

Sit numeri nomen ſit prime ſiue ſecunde.

Iſti genitui conſtructi cum illo verbo ſtudeas vel moreris nullum motuz exteriorē impoſitante carent rectore.

Rothomagi ſtudeas: vel rome deinde moreris

Iſti gñi noim appellatiuoz appropriatoz ſimul carent rectore.

Militie tamen atqz domi reſide bis humiqz

Hic autor determinat de abſolutione gñi et ratio ordinis eſt qz habitus p̄cedit p̄uationē ſed regimē habet ſe vt habitus: abſolutio vero vt p̄ua- tio: ḡ rē. Et ſinia tertius ē qz gñs p̄prij nois loci minoris ſimplicis figure ſingularis numeri p̄me vel ſc̄de declinatiōis p̄ſtructus cū verbo vel p̄tici- pio nō impoſitāte motū ad locū exteriorē caret rectore: vt ſtudij rome mo- ro: rothomagi. Et additur hec tria noia appellatiua app̄priata. ſ. militia dom⁹: et humus qz etiā caret rectore qñ p̄ſtruūt cū hmoi ſbō vt p̄ticipio vt patet in textu. Dicit p̄mo (gñs p̄prij nois) p̄pter gñm nois appellatius qz nō p̄t dici ſtudij ciuitatis. Dicitur (loci) p̄pter gñm alterius p̄prij no- minis: qz nō p̄t dici ſtudij iohannis. Dicit (minoris) p̄pter noia p̄prij ma- ior locoz: vt nō d̄ ſtudij brabantie. Dicit (ſimplicis figure) p̄pter p̄prij noia cōpoſite figure: vt nō d̄ ſtudij monti ſpeſſulani. S; pdicta noia loco- rū ponuntur in ablatiue mediante p̄poſitione in: vt ſui in ciuitate: in bra- bantia: in monti ſpeſſulano. Dicitur (ſingularis numeri) p̄pter noia p̄prij pluralis numeri: vt nō p̄t dici ſtudij athenarū. Dicitur (p̄me vel ſc̄de de

De abſo- lutiōe gñi

Glosa notabilis.

clinatiōis) ppt noia ppa tertie declinatōis: vt nō dicitur: si studii vernonis Sz
 si talia ppa noia fuerint tertie declinatōis vt plus nūeri tūc ponuntur
 absolute in abltō: vt studii abltō vt vernone. Dicitur (struict) cū sbo vt
 pncipio nō importate motū ad locū exteriorē: qz si struunt cū illis sbois
 q importat motū ad locū carēt rectore in actō: vt vado Romā Et sic stru
 ant hmoi noia cū verbo vt pncipio importate motū de loco carēt rectore in
 abltō: vt venio Roma. CAr. Ista noia militia dom⁹ et hum⁹ nō sunt ppa
 noia: s̄ autor male exemplificat de eis. Dm q licet nō sunt ppa noia: tñ
 romani vtbant eis tanq̄ p̄p̄s noib⁹: qz habebāt qdā loca qb⁹ app: opaz
 bant ista noia ppter speciales act⁹ q̄ fiebāt in eis. CAr. Noia ppa re
 ce runt stru mediāte ppositiōe: s̄ male dicit q carēt rectore. Ans p̄z. per
 Tullii i hac orōne. Ea die fies ad messanā urbē veit. Ibi messanā ē. ppū
 nomē loci minous: z struict cū ppositiōe ad. Dm q licet si posset dici: ele
 ganti⁹ tñ dicit sine ppositiōe. CArguit. Noia ppa maior locoz etiā car
 rēt rectore: s̄ male dicit q noia ppa minor locoz tñ carent rectore: qz di
 cit Ar. At nos sitietes ibim⁹ hinc: alij afros: ps scythā. Itē arma virūq̄
 cano troie qui pinus ab ozis Italiā fato. pfugus lauinag venit. Littoza
 multū ille z terris iactatus et alto. Dm q illi acti regunt a ppositiōe ad
 subintellecta: tñ talib⁹ orōnibus nobis nō licet vti: q̄libus licet poetis grā
 merroz. CAr s̄bbū q̄tis nō struict cū grō s̄ cū abltō: s̄ rē. Ans p̄z i hoc ex
 emplo qd̄ habet in actibus p̄loz de sctō Paulo Natus tharso ciliac: nu
 trit⁹ aut in hac ciuitate. Dm q talis orō nō ē nobis imitanda: qz in ea est
 antipthesis qz ille abltūs tharso ponit p illo grō tharfi. CArguit. Absolu
 tio ē p̄p̄tas illius dicitōis casual⁹ casualiter tente Sz qñ dicitur romē ibi ro
 me nō ponit casualiter sed aduerbialiter s̄ nō ponit absolute. qz desminat
 s̄bbū rōne loci Dbz q nō ponit aduerbialit̄ q̄uis hz officii aduerbū. Et qñ
 d̄ cogitur stare in tali casu. Dm q non ē ex parte dicitōis regentis: sed
 auctoritate grāmaticoz. Vel licet habeat officii aduerbū: qz determinat
 verbū tñ manet nomē sicut e contra aduerbium aduerbialiter tanūm pōt
 habere officii nois: vt diu ē qz comedi. CQuerit. Quis dicit motus interior
 et quis exterior. Dm q interior motus est ille qui incipit in vno loco z ter
 minatur in eodez Sed exterior motus dicitur ille incipit in vno loco z ter
 minatur in alio. CNotandum q militia idem est qd̄ belluz: vt Petrus du
 cit vitā militie. Et sub illo noie militie comprehenditur ille grōs belli. Uñ
 horati⁹ De p̄mis verbis belli placuisse domuz. Sz domus capis qñq: vt
 fecat edificii z sic regit vt ascendā in supiora dom⁹. Qñqz ē nomē collecti
 uū: dom⁹ aaron sperauit in dño. Sz ille grōs domi ponit absolute: z fecat
 qñqz totā habitatiōe vt sum domi Qñqz fecat totā urbē vt fortiter egit do
 mi forisqz Romani multa habuerūt bella domi forisqz: hoc ē bella interna
 et externa CNotandū q ille grōs humi positus absolute duplicē hz si gni
 ficationem. Qñqz si significat in humo et sic struictur cū sbo quietis: vt per
 tr̄ iacet humi. i. in humo De a nihil refert humi an sublime putrefcā Qñqz
 humi est idē qd̄ ad humū et sic struictur cū verbo importate motū ad locū
 vt est apprehensum tunica strauit humi pronū et in luto volut aut z veche
 menter erubuit: vultūqz humi deicit nō audēs suspirari. Inuenitur etiā
 cū verbo motus ille grōs domi p ad domuz vt in dicitur vitulos eoz domi
 Sed nō est nobis imitanda constructio talis. Et si ab autoribus imitatur
 sic positum: tunc sic excusande sunt tales oratiōes.

Arguit

Arguit

Arguit

Querit

Nota.

Nota.

illū grōm .s. antiphone p̄siderabis
Vespere paschalis hoc poni more videbis
 CEnia ē q ille grōs vespere positus in antiphona paschali. s. Vespere autē